

VUOSIKERTOMUS 2022

MTK-Pohjois-Savo ry

MTK-Pohjois-Savo ry

VUOSIKERTOMUS 2022

105. toimintavuosi

OTA YHTEYTTÄ

Kuva yllä: Johtokunnan jäsenet vuonna 2022 (pl. Harri Tuomainen)

Puheenjohtaja

Perttu Sirviö, Iisalmi,
puh. 050 323 6191, perttu.sirvio@gmail.com

Varapuheenjohtaja

Noora Räsänen, Leppävirta
Puh. 040 154 1234, noora.hj.rasanen@gmail.com

Johtokunnan muut jäsenet:

Lassi Heiskanen, Vieremä, puh. 040 559 1695
Jarkko Hyttinen, Sonkajärvi, puh. 050 308 1334
Tiina Korhonen, Vesanto, puh. 040 828 1919
Ville Pekkarinen, Kuopio, puh. 040 038 4104
Janne Sirviö, Juankoski, puh. 040 0465738
Harri Tuomainen, Siilinjärvi, puh. 050 516 3518
Jouko Åkerlund, Vieremä, puh. 040 554 8373

Kansilehden kuva: Jari Kauhanen MTK-Kiuruvesi 100 vuotta juhlapuhe Kiurusalissa.

Toiminnanjohtaja

Jari Kauhanen

Puh. 040 505 6718, jari.kauhanen@mtk.fi

Järjestöasiantuntija (1.3.22 alk.)

Heini Mämmi

Puh. 050 434 6943, heini.mammi@mtk.fi

Maaseutunuorten asiamies

Vilma Kuosmanen

Puh. 044 413 3503, vilma.kuosmanen@mtk.fi

Toimistos sihteeri

Susanna Purhonen

Puh. 044 413 3501, susanna.purhonen@mtk.fi

**Projektipäällikkö
Innostu Tiedosta!**

Anne-Mari Heikkinen

Puh. 044 705 0401, anne-mari.heikkinen@mtk.fi

Aluepäällikkö

Sirpa Lintunen

MTK-Keskusliitossa 1.3.2022 alkaen. Heini Mämmi toimii sijaisena Pohjois-Savon liitolla.

Postiosoite

Tehdaskatu 37–39, 70620 KUOPIO

Sähköposti

pohjois-savo@mtk.fi tai etunimi.sukunimi@mtk.fi

Kotisivut

<https://pohjois-savo.mtk.fi/>

Facebook

www.facebook.com/mtk.pohjoissavo/

Instagram

www.instagram.com/mtk.pohjoissavo/

MTK-Pohjois-Savon toimihenkilöt osallistuvat yhdistysten sääntömääräisiin kokouksiin. MTK-lisalmi kokousti huhtikuussa Liikuntakeskus Liikkeen tiloissa.

SISÄLLYS

TERVEHDYKSET	6
MTK-Pohjois-Savon puheenjohtajan tervehdys	6
MTK:n puheenjohtajan tervehdys	7
TOIMINTA VUONNA 2022	8
Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan ja raju kustannusten nousu otti pääroolin edunvalvonnassa	8
POIMINTOJA TYÖSTÄ VUODEN AIKANA	9
Kevättalvi	9
Kesä	9
syystalvi	10
KOKOUKSET	11
Johtokunta	11
MTK-Pohjois-Savon kevätkokous	15
MTK-Pohjois-Savon Syyskokous	16
MAASEUTUNUORTEN TOIMINTA POHJOIS-SAVOSSA 2022	17
MTK-POHJOIS-SAVON HANKKEET	19
EDUNVALVONTAA VALIOKUNTIEN KAUTTA	20
Elinkeinopolitiikka ja yrittäjyys	20
Peltokasvit	22
Liha	22
Maito	25
Luomu	27
Osaaminen ja hyvinvointi	30
Kuluttajatyö	30
Jäsenpalvelut	30
LIITON HALLINTO JA TOIMIHENKILÖT 2022	33
Johtokunta	33
MTK:n työryhmät ja valiokunnat	34
Edustajat muissa yhteisöissä	34
Toimihenkilöt 2022	35
TILASTOJA MAATALOUESTA POHJOIS-SAVOSSA	38
Tuotannon rakenne	38

TERVEHDYKSET

MTK-Pohjois-Savon puheenjohtajan tervehdys

Kulunut vuosi 2022 jää historiaan synkkänä ajanjaksona monella tavalla. Venäjän hyökkäys Ukrainaan aiheutti mittamattoman inhimillisen kärsimyksen lisäksi maailmantalouteen valtaisia muutoksia, joita me pohjoissavolaiset viljelijätkin olemme joutuneet kohtaamaan. Heikko satovuosi yhdistettynä nopeaan kustannusten nousuun aiheutti kustannuskriisin, jonka maatilat kohtasivat hyvin eri tavoin. Keskuspankkien taistelu nopeasti kohonnutta inflaatiota vastaan aiheuttaa kehittyville tiloille vielä oman haasteensa reippaasti nousseiden korkojen muodossa. Toisaalta se on paluu epätavanomaisesta normaaliin, terveessä taloudessa rahalla on hinta.

Tuottajahinnat nousivat eri tahtiin eri tuotannonaloilla. Viljan hinta pysyi kohtuullisen hyvällä tasolla syksyyn saakka, mutta useilla tiloilla katovuoden 2021 jälkeen ei liiemmästi myytävää riittänyt ennen uutta satokautta. Kotieläinpuolella merkittävät tuottajahinnan korotukset nähtiin vuoden edetessä kesää kohti ja loppuvuonna hinnat alkoivat vastata kohonneita kustannuksia. Toki esimerkiksi naudanlihan osalta hinta jäi laahaamaan liian alhaiseksi kysynnän ehtyessä kuluttajien siirtyessä halvempiin vaihtoehtoihin. Marjatileilla haasteena kustannusten lisäksi oli työvoiman saatavuus Ukrainan tilanteen vuoksi ja marjaa jäi peltoon paljon. Kaiken kaikkiaan vuosi oli hyvin kaksijakoinen. Voi todeta, että hyvin ja heikosti pärjäävien tilojen välinen ero ei ole koskaan ollut niin suuri kuin vuonna 2022. Luonnonvarakeskuksen ennakkotiedon mukaan maatalouden kannattavuus romahti kotieläintiloilla lähivuosien heikoimmaksi.

Vuosi 2022 jää historiaan myös vilkastuneesta huoltovarmuuskeskustelusta ja kotimaisen ruuantuotannon arvostuksen kohoamisesta. Keväällä, kun maailmanmarkkinat menivät sekaisin, havahduttiin ajatukseen kotimaisen ruoan riittävydestä. Hallitus kasasi ennätysvauhtia 300 miljoonan euron huoltovarmuuspaketin, jonka tarkoituksena oli kannustaa viljelijöitä kylvöille. Paketin kohdentumisesta käytiin myös MTK:n sisällä vilkasta keskustelua, koska osa tuesta jaettiin hehtaariperusteisesti kaikille tiloille riippumatta pellon käytöstä. Tämä nähtiin hallinnossa kuitenkin välttämättömänä, jotta tuki ylipäänsä saatiin maksuun vuoden 2022 puolella.

Vuoden kuluessa ja inflaation laukatessa ruokakeskustelun sävy muuttui kotimaisuuden vaalimisesta takaisin hintaan. Sama trendi on jatkunut myös vuoden 2023 puolella ja kaupan keskusliikkeet ovat ottaneet hinnan lähes ainoaksi kilpailuvaltiksi markkinaosuudesta kilpaillessa. Samalla eurooppalaiset tuottajahinnat ovat kääntyneet laskuun, joten tuontipaine on kasvanut. Kuluttajien ostovoimasta huolehtiminen onkin myös suomalaisen viljelijän etu.

Järjestövuosi 2022 oli vilkas, lähes koronaa edeltävä. Joitain rajoituksia vielä alkuvuonna oli, esimerkiksi yhdistysten neuvottelupäivät piti muuttaa etäyhteyksin pidettäväksi paikallisen koronatilanteen kiihtymisen vuoksi. Vuoden kuluessa tapahtumia päästiin pitämään entiseen tapaan ja jäseniä kohdattiin kokouksissa ja erilaisissa tapahtumissa kohokohtana Porin liittokokous kesäkuun puolella välissä. Kokouksessa hyväksyttiin liittokokousasiakirja, jossa paalutetaan järjestön kehityssuuntia tuleville vuosille. Loppuvuonna MTK:ssa elettiin jännittäviä aikoja, kun järjestön puheenjohtajaksi oli ehdokkaita kaksin kappalein ja muillekin puheenjohtajapaikoille oli haastajat. Vaihdoksia tapahtuikin ja vaalit tekivät hyvää terävöittäen tekemistä ja tavoitteita. Kiitos kaikille toimintaan osallistuneille, olipa kyseessä Innostu tiedosta- hankkeen koulutus, yhdistyksen vuosikokous tai vaikka kesätapahtuma!

Edunvalvonnallisesti vuosi oli hyvin vilkas. Uuden ohjelmakauden valmistelu, markkinavaikuttaminen, ennallistamisasetus, metsäkatoasetus, luonnonsuojelulaki ja lunastuslain korjaaminen ovat vain osa siitä työstä, minkä parissa MTK:ssa tehtiin töitä niin maakunnallisella, valtakunnallisella kuin Euroopan tasolla. Työ maa- ja metsätalouden sekä maaseutuelinkeinojen puolesta Pohjois-Savossa jatkuu ja luotamme vahvasti siihen, että menestys kasvaa maalla!

MTK:n puheenjohtajan tervehdys

Venäjän hyökkäyksestä Ukrainaan on kulunut yli vuosi. Sodan tuhot ovat järkyttäviä. Suomalainen viljelijä on saanut keskittyä rauhan työhön, mutta sota on vaikuttanut voimakkaasti maatalousmarkkinoihin ja elinkeinomme kannattavuuteen.

MTK on kaikissa yhteyksissä tuominut Venäjän toiminnan. Lahjoitimme humanitaariseen apuun Ukrainassa 100 000 euroa heti sodan alettua. Porissa järjestetty liittokokous linjasi, että Suomen paikka on entistä tiiviimmin osana läntistä turvallisuusjärjestelmää. Näytimme vihreää valoa Suomen Nato-jäsenyydelle, mikä onkin todennäköisesti toteutuksessa kesän 2023 aikana.

Sodat loppuvat aikanaan, mutta millaiset jännitteet jäävät. Koska kauppasuhteet normalisoituvat? Siihen voi kulua pitkä aika. Joka tapauksessa edessä on mittava ja kallis jälleenrakentamisprojekti. Edessä lienee myös Ukrainan EU-jäsenyys, mikä mullistaa maatalousmarkkinat ja todennäköisesti myös maatalouspolitiikan. Tähänkin on varauduttava.

Suomalaisten huoli huoltovarmuudesta ja ruokaturvasta kasvoi sodan myötä. Energian hinnan nousu oli syönyt maatalojen kannattavuuden jo aiemmin, mutta sota herätti markkinat ja poliittiset päätöksentekijät. Ruuan hinnan ja maatalouden tuottajahintojen nousu lähti Suomessa liikkeelle myöhemmin kuin muissa EU-maissa, mikä kertoo ruokamarkkinoidemme jäykkyyksistä ja vahvoista valtarakenteista. Ruokamarkkinoiden reiluuttamisen on oltava tulevan hallituksen kärkihankkeita.

Vuoden 2023 alussa energian ja lannoitteiden hinnat ovat palautuneet järjellisemmälle tasolle. Uusi myrkkypilleri on nouseva korkotaso ja samaan aikaan kiristynyt lainansaanti. Vastoinkäymiset kohdistuvat kaikella voimalla tuottavaan maatalouteen ja investoineisiin tiloihin. Maatalouden hätätila ei ole missään nimessä vielä päättynyt. Uuden hallituksen on ehdottomasti sitouduttava siihen, ettei se aiheuta lisää vahinkoa leikkauksilla tai tuotantokustannuksia lisäävillä päätöksillä.

Maa- ja metsätalous ovat aloja, jotka voivat hidastaa ilmaston lämpenemistä hiilensidonnalla. MTK:n laatima maatalouden ilmastotiekartta on osoittanut voimansa ja vaikuttanut keskusteluun sekä politiikkaan. Viisaat myöntävät, että maatalousyrittäjät ovat mahdollistajia ja ratkaisujen luoja.

Metsänomistajan näkökulmasta ilmastokeskustelu on puolestaan mennyt huonompaan suuntaan. Jokainen haluaa kasvattaa hiilinieluja, mutta keinojen kanssa on oltava tarkka. Hakkuiden rajoittaminen olisi hyvinvointia kurjistavaa, kun taas metsien kasvun lisääminen tuo hiilinielujen ohessa työtä ja toimeentuloa suomalaisille. Uudelta hallitukselta vaaditaan metsäpolitiikan ryhti liikettä.

Luonnonsuojelun kanssa MTK jatkaa hyväksi todetulla linjalla olemalla aktiivinen ratkaisujen esittäjä. Tiekartta luonnon monimuotoisuuden vahvistamiseksi valmistuu piakkoin. Siinäkin MTK:n jäsenillä on paljon annettavaa ja jopa uusia ansaintamahdollisuuksia.

Kiitokset MTK Pohjois-Savolle kuluneesta vuodesta! Yhteistyö on ollut mallikasta ja edunvalvonta vahvaa. Liittomme on ollut aina eturintamassa puolustamassa jäsentensä oikeuksia ja luomassa mahdollisuuksia maaseudun monipuolisille elinkeinoille.

TOIMINTA VUONNA 2022

Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan ja rajun kustannusten nousu otti pääroolin edunvalvonnassa

Vuosi 2022 oli MTK-Pohjois-Savon 105. toimintavuosi. Yhdistys on perustettu 16.9.1917 ja vuonna 2022 toimialue oli Pohjois-Savon maakunta lukuun ottamatta Joroisten kuntaa, joka siirtyi Pohjois-Savon maakuntaan vuoden 2021 alussa. Liiton jäsenenä on 20 MTK-yhdistystä, joilla oli 3 248 jäsentilaa ja niillä oli 3205 vastuuhenkilöä ja 4568 perheenjäsentä. Yhteensä jäseniä oli vuoden 2022 lopussa 7996. Henkilöjäseniä yhdistyksissä oli 164 ja kunniajäseniä 20.

MTK-Pohjois-Savon jäsenillä oli keskimäärin 32,93 hehtaaria peltoa ja 65,29 hehtaaria metsää vuonna 2022. Yhteensä Pohjois-Savon liiton jäsenillä oli peltoa 106 940 hehtaaria ja 212 052 hehtaaria metsää.

Liiton yhteisöjäseniä ovat Itä-Suomen sikatalouskerho, Lihakunta, LähiTapiola ryhmä, Osuuskunta Maitosuomi, Osuuskunta Maitomaa, ProAgria Pohjois-Savo ry, Savon Lihanautakerho ry ja Suonenjoen Seudun Marjanviljelijäin yhdistys r.y. (SSMY)

Vuonna 2022 edunvalvontatyö jatkui alkuvuodesta vielä hieman koronan sanelemana, mutta kesää kohden etätapaamiset vähenivät ja päästiin osittain kiinni vanhaan normaaliin eli livetapaamisiin. Toki korona jätti jäljen liiton ja yhteistyötahojen toimintaan, etäkokoukset ovat tulleet jäädäkseen osaksi työelämäämme. 24.2.2022 alkoi Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan, jolla oli huomattavat vaikutuksen maailman markkinaan ja myös ehdottomasti Suomeen. Maatalouteen vaikutuksia hyökkäyssodasta oli kasvavat kustannukset sekä kausityöntekijöiden saatavuus maataloilta sotatilanteessa. Maatalouteen ohjattiin 2022 vuonna 300 miljoonan kriisipaketti, jonka kohdistamisessa olisi ollut parantamisen varaa. Loppuvuotta kohden keskeisiksi edunvalvonnan kohteiksi nousivat kustannusten rajun nousun aiheuttamat vaikutukset maatalouden harjoittamiseen sekä uuden maatalouspolitiikan CAP27 tukien muuttuvat maksuaikataulut.

Luottamus- ja toimihenkilöt osallistuivat vuoden aikana laajasti maakunnan kehittämiseen eri yhteisöissä, tärkeimpinä Pohjois-Savon maakunnan yhteistyöryhmä (MYR) ja Pohjois-Savon ilmastotiekartta työhön. Pohjois-Savossa toteutettavien hankkeiden ohjausryhmätyöskentelyyn osallistuttiin 14 eri hankkeessa. Toimihenkilöt osallistuivat lisäksi yhteistyöryhmien kokouksiin mm. vesiensuojelussa, jäteasioissa, lomituksessa, maatalousalan opetuksessa, työvoiman hankinnassa ja työterveyshuollossa. Toiminnanjohtaja ja järjestöasiantuntija osallistuivat vuoden aikana (148+61) kokoukseen tai tilaisuuteen, jossa järjestäjänä oli järjestön ulkopuolinen taho. Viljelijöille oli tarjolla kolmatta vuotta MTK-Pohjois-Savon kilpailuttamat työterveyshuoltosopimukset. Yhteistyökumppanit olivat Järviseudun/Kallaveden työterveys Oy:t ja Terveystalo Oy.

Seitsemän MTK-yhdistystä toimi kahden vuosittaisen kokouksen mallissa ja 13 yhdistystä yhden vuosittaisen kokouksen mallissa. Liiton toimihenkilöt osallistuivat kaikkien yhdistysten kokouksiin. MTK-Kiuruvesi juhli 100. toimintavuottaan huhtikuussa 2022.

MTK-Pohjois-Savon nettisivuilta löytyy uutisia ja ajankohtaista tietoa. Jokapäiväisessä viestinnässä käytetään Facebook-sivua, jolla oli vuoden 2022 lopulla noin 2471 seuraajaa. Instagram-tilillä on noin 771 seuraajaa. Jäsenyhdistyksille ja jäsenille tehdään kohdennettua viestintää sähköpostilla. Yhdistysten ja liiton luottamushenkilöille on myös oma suljettu Facebook-ryhmä.

Yhteistoimistossa osoitteessa Tehdaskatu 37 työskentelevät MTK-Pohjois-Savon lisäksi MHY-Pohjois-Savo, Maaseutuammattiin ry, Mela-asiamiehet ja asiakaspalvelu ja MTK:n metsälinjan kenttäpäällikkö. Kiitos kaikille, jotka ovat lähettäneet toimistoomme vapaakappaleet sanomalehdistä.

POIMINTOJA TYÖSTÄ VUODEN AIKANA

Ukrainan sota vaikuttaa globaaliin ruokajärjestelmään. Kustannusten nousu jatkuu, joka koettelee niin maataloutta kuin elintarviketeollisuutta. Suuri epävarmuus kohdistuu myös vuoteen 2023. Ruuan hinnannousu kiihtyy yleistä inflaatiota nopeammaksi.

Suomessa maatalouden kannattavuuskriisi on jatkunut pitkään, joka on muuttunut vaikeaksi maksuvalmiuskriisiksi. Maatalouden kustannusten nousu on historiallisen suurta ja paljon enemmän yleistä inflaatiokehitystä. Erityisesti kotieläintuotannon kustannusten nousua ei ole saatu vietyä maatalouden tuotteiden hintoihin. Korkea kustannustaso lisää kasvinviljelyn riskiä, joka myös vaikuttaa satoon sitoutuvaan käyttöpääomaan.

Vaikeassa tilanteessa on tärkeää säilyttää kotimainen maataloustuotanto ja omavaraisuus. Suomen maatalouden kannalta suurin epävarmuus koskee myös kasvukautta 2023. Riskinä on viljelijöiden maksuvalmiuden heikkeneminen, tuotannon vähentäminen tai lopettaminen sekä elintarvikeomavaraisuuden heikkeneminen. Useilla tiloilla ei ole enää talouspuskureita, jotka auttaisivat pahimman ajan yli. Siksi tarvitsemme nopeasti lisää maatalojen maksuvalmiutta ja kannattavuutta parantavia toimia jo nyt päätettyjen toimien lisäksi.

KEVÄTTALVI

Maa- ja metsätalouden verokoulutus järjestettiin etänä 26.1.2022 MTK-Itä- ja Keski-Suomen alueella. Kouluttajina toimivat verojohtaja Timo Sipilä MTK:sta ja yrittäjä Hannu Vuoriniemi Vuoriniemi Consulting Oy:stä. MTK- Itä- ja Keski-Suomen alueen yhdistysten luottamushenkilöpäivät pidettiin verkkotapaamisena 1.2. , koska Koronan johdosta ei päästy Himokselle Keski-Suomeen.

Yhdistyksille järjestettiin talouden heikentyneissä tilaisuuksissa ja maaliskuussa Ukrainan sodan vaikutuksiin ja kannattavuuskriisin hoitoon liittyviä verkkotapaamisia. Kevään aikana oltiin myös vahvasti mukana biokaasutuotantoa valmistelujen hankkeiden toiminnassa. Liittokokousvalmisteluja tehtiin myös kevään 2022 aikana. Osallistuttiin maakuntatason edunvalvontaan mm. yrittäjien ystävät tilaisuuksiin, ilmastotiekarttatoimintaan ja maakunnan yhteistyöryhmän toimintaan.

Oiva-jäsenrekisterikoulutusta järjestettiin MTK-yhdistysten sihteereille Teamsin kautta kevättalvella jäsenlaskutuksen aikana. Jäsenkirjeitä lähetettiin useita Oivasta.

KESÄ

Johtokunta tapasi Savo-Karjalan kansanedustajat Markku Eestilän, Marko Kilven, Tuula Väätäisen ja Matti Semin elokuussa Vesannolla Tiina Korhosen kasvinviljelytilalla.

Kesän ajan MTK-Pohjois-Savo oli mukana viestimässä MTK:n hallinnoimasta Töitä Suomesta- neuvontapalvelusta, joka vastasi kausityövoimaa työllistävien viljelijöiden kysymyksiin puhelimitse.

MTK-Pohjois-Savon toimihenkilöt vierailivat Farmareilla Mikkelissä. Mukana oli myös Keskusliiton Sirpa Lintunen.

SYYSTALVI

Yhdistyksiä kannustettiin organisoimaan Kokkaa kotimaista-ruokatarvikkeet yläkoulujen kotitalousryhmille, 11 yhdistystä oli mukana toiminnassa. Myös sähköön liittyvää jäsentiedottamista tehtiin paljon syksyn aikana.

Kuvassa Maaseutunuria Elonkorjuujuhlassa Kuopion torilla elokuussa 2022.

KOKOUKSET

JOHTOKUNTA

Johtokunta kokoontui kertomusvuonna kymmenen kertaa. MTK-Pohjois-Savo teki lausunnot mm. seuraaviin asioihin:

- ammattillisen koulutuksen hallitusuudistus
- eläinten hyvinvoinnista ja laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta
- eläinlääkintähuollosta
- väyläverkostosta
- maakuntakaavasta
- lunastuslaista
- sähkölinjatyössä aiheutetun vahingon korvaamisesta
- lomituspalvelulain uudistamisesta yhdessä keskusliiton kanssa

10.1.2021 Järjestäytymiskokous MTK-Pohjois-Savon toimisto

Johtokunnan puheenjohtajaksi valittiin Perttu Sirviö Iisalmesta ja varapuheenjohtajaksi Noora Räsänen Leppävirralta. Kokouksessa nimettiin vuodeksi 2022 liiton valiokunnat, työryhmät ja edustukset. Kokouksessa käsiteltiin liiton kevätkauden toimintaa 2022.

24.1.2022 Teams

Johtokunta päätti vuokrata Sirpa Lintusen työpanoksen Keskusliitolle 1.3.2022-31.12.2022 väliseksi ajaksi. MTK-Pohjois-Savo ja MTK Keskusliitto tekivät asiasta työpanoksen vuokraussopimuksen. MTK-Pohjois-Savo palkkasi Heini Mämin määräaikaiseen työsuhteeseen järjestötyön asiantuntijatehtäviin.

14.3.2022 Etäkokous Teams

Innostu Tiedosta -hankkeen jatkoajan hakeminen. Ukrainan sodan vaikutukset Suomeen.

23.3.2022 MTK-Pohjois-Savon toimisto ja etäkokous Teams

Kokous valtuuskunnan jäsenten kanssa. Johtokunta kävi keskustelua edunvalvonnan ajankohtaista sekä kannattavuuskriisiin ja huoltovarmuuteen liittyvistä asioista sekä valtuuskunnan kokouksessa esille otettavista asioista. Keskustelun pohjalta johtokunta päätti toimenpiteistä. Lisäksi keskusteltiin IKS-alueelle tarpeellisesta yhteisestä maaseutu- nuorten asiamiehestä.

12.4.2022 MTK-Pohjois-Savon toimisto ja etäkokous Teams

MTK-Pohjois-Savon johtokunta kävi läpi kevään kannattavuuskriisiä ja huoltovarmuuteen liittyviä asioita. Huoltovarmuuspaketin kohdentuminen ei onnistunut, etenkin märehäjäsektori on unohdettu. Huoltovarmuuspaketin yksityiskohdat ja jakautuminen epäselvää. Kuluttajat, teollisuus ja kauppa tulisi saada ymmärtämään, että tilanne maataloilla ei todellakaan ole parantumassa huoltovarmuuspaketin avulla.

Korvauskelvottomille pelloille tulisi saada myös tuki kohdentumaan. Valtuuskunnan kokouksessa ehdotettiin ottamaan yhteyttä oman alueen ELY-keskuksiin korvauskelvottomien asian suhteen, ELY-keskukset ottavat yhteyttä MMM. Lisäksi uuteen maatalousministeriin Antti Kurviseen otettiin yhteyttä ja hän vieraili Kiuruvedellä.

7.6.2022 MTK-Pohjois-Savon toimisto ja Teams

Johtokunta käsitteli selvitystä liiton taloudesta alkuvuoden osalta. Budjetin raameissa on pysytty alkuvuoden osalta. Kotieläintilojen väheneminen huolettaa tulevaisuutta ajatellen. Peltokylttikampanjaan saatiin säätiöltä 75 000 €, joka etenee kylttitilauksilla ja somekampanjalla. Maaseutuammattiin sai säätiöltä 10 000 €. Innostu Tiedosta -hanke on saanut jatkoa-aikapäätöksen ja hanke jatkuu heinäkuulle 2023. MTK-Pohjois-Savo osallistuu Muovit kiertoon -hankkeen pilotointiin.

Säätiöltä IKS-alueen maaseutunuorten toimeen 45 000 €. Yhteiset hankevalmistelut IKS-alueella tulevaisuudessa. IKS-alueen toimihenkilöpäivät 24–25.8. Strategian käsittely toimihenkilötasolla. IKS-alueen liittojen pj.+ ja tj. kokous syyskuussa. Yhdistysten pj.+ sihteeripäivät 13.10. Tiedon kulkua IKS alueella tulee parantaa.

Nautapuolella eläinten hyvinvointikorvausta ei aukaista. Tiloilla on todellinen ongelma kassan riittävyys. Monet kotieläintilat lopettavat toimintansa, mikäli niillä siihen on mahdollisuus.

19.8.2022 Johtokunnan vierailu MTK- Tervo-Vesanto -yhdistyksen vieraana

Vierailussa mukana oli Tuomas Kuhmonen, tutkimusjohtaja (Tulevaisuuden tutkimuskeskus, Turun yliopisto), Maaseudun sivistysliiton hallituksen pj. Aiheina oli mm. maaseudun näkymät tulevaisuustutkimuksen näkökulmasta ja maatilojen kehitysnäkymät 2030.

Vaikuttajavalmennukseen Pohjois-Savosta esitettiin Kaarina Virtaa, Harri Tuomaista ja Vilma Kuosmasta. Kaikki pääsivät keskusliiton päätösestä valmennukseen.

MTK-Pohjois-Savon on saanut yhdessä MHY-Pohjois-Savon kanssa MTK-Säätiöltä rahoituksen jäsenhankintaan ja maaseutunuorten toimintaan. Toimintaa tehdään Pohjois-Savon ja myös Itä-Keski-Suomen alueella hyödyntäen myös alueen liittojen metsänhoitoyhdistysten budjettivaroja ja henkilöstöä. MTK-Pohjois-Savo palkkaa tehtävään vuoden määräaikaiseen työsuhteeseen kokoaikatyötä tekevän henkilön. Henkilö hoitaa maaseutunuorten asiamiehentehtävät ja jäsenhankintaan liittyvät tehtävät.

Johtokunta järjesti Savo-Karjalan kansanedustajille vierailun Tervo-Vesanto alueelle elokuussa 2022.

24.10.2022 MTK-Pohjois-Savon toimisto ja etäyhteys Teams

MTK-Pohjois-Savon strategia 2023–2027 ja sen lisäksi kokouksessa käsiteltiin liiton toimintasuunnitelma ja talousarvio esitettäväksi liiton syyskokoukselle.

Toimintaympäristön muutoksia olivat kustannuskriisi ja aleneva tilakehitys. Alalle on myös saatava tekijöitä. Metsätilojen määrä ei kärsi samalla tavalla kuin maatilojen.

Visio: *”Huolehdimme Pohjois-Savossa, että hyvä tulevaisuus kasvaa meillä.”*

MTK- Pohjois-Savon strategian pohjana on MTK:n strategia, liittokokousasiakirja, MTK- Pohjois-Savon toiminta-ajatus, säännöt sekä liiton toimintasuunnitelma. Valmistelussa on ollut johtokunnan ja IKS-alueen liittojen kehittämislaisuuksia, kokouksia, kyselyjä ja arvioita toiminnasta. Strategiatyössä on myös hyödynnetty Maaseudun Sivistysliiton osaamista ja keskusliiton tukea. Arvoina MTK-Pohjois-Savolla on samat kuin kattojärjestöllä: *jatkuvuus ylisukupolvien, avoimuus, tasa-arvo ja oikeudenmukaisuus, yrittäjyys sekä asiantuntevuus.*

Strategia:

Olemme maakuntamme vaikutusvaltainen maaseutuelinkeinonharjoittajien etujärjestö.

Toimintamme perustuu avoimeen vuorovaikutukseen ja asiantuntemukseen.

Toimimme aktiivisessa yhteistyössä muiden maaseudun ja sen elinkeinojen eteen työskentelevien tahojen ja ihmisten kanssa.

Hyödynnämme yhteisiä resursseja liiton toimialueen metsänhoitoyhdistysten ja Itä- ja Keski-Suomen alueen MTK-liittojen kanssa.

Olemme mukana Pohjois-Savon ja Järvi-Suomen alueen kehittämishanketoiminnassa.

Tavoitteemme on maatilojen ja maaseutuyritysten kannattavuuden parantaminen ja jatkuvuuden turvaaminen ja yrittäjien hyvinvointi.

Puolustamme yksityistä omistusoikeutta ja yrittäjyyttä sekä vahvistamme jäsenistön yhteenkuuluvuutta.

10.11.2022 Liiton toimisto ja teams

Esitettiin valtuuskunnan edustajille strategia ja toimintasuunnitelma vuodelle 2023. Puheessaan Kauhanen nosti esille tämänhetkisen taloustilanteen vaikutuksen tilatasolle. Mikäli tilanne ei parane ja tilojen määrä alkaa holtittomasti laskea, vaikuttaa tilanne jo maamme huoltovarmuuteen. Huoltovarmuus ei ole poliittinen kysymys vaan virkavallan kysymys. Ennakointi, koordinointi, parempi tiedottaminen sekä markkinatietoisuuden kasvattaminen olisi tärkeää.

16.12.2022 Saana, Kuopio

Johtokunnan jäsenet viettivät keskenään iltaa Saanalla ja kokoustivat ohessa.

Kokous aloitettiin kiittämällä Villeä pitkästä ja ansiokkaasta työstä liiton johtokunnassa. Keskusteltiin kuluneen vuoden onnistumisista liiton toiminnassa. Todettiin, että positiivisen ajattelun mallia on saatu mukaan toimintaa aiempaa enemmän, lisäksi Heinin rekrytointi Sirpan sijaiseksi koettiin erittäin onnistuneeksi. Vuoden aikana on saatu lisää somenäkyvyyttä ja päivityksiä on entistä enemmän. Yksittäisenä onnistumisena voidaan pitää peltokylttikampanjan lanseerausta, toki seuraavalle vuodelle jäi sen kanssa vielä paljon työtä. Keskusteltiin toimihenkilöiden tekemästä työstä vuoden aikana ja todettiin asioiden olevan hyvällä tasolla.

Kehitettävää todettiin olevan jäsensähköposteissa. Osa jäsenistä kokee ne liian pitkinä, mutta toisaalta omat ongelmat tulee myös lyhyempien, mutta useammin lähetettävien viestien kanssa.

MTK-POHJOIS-SAVON KEVÄTKOKOUS

Kevätkokous pidettiin 25.4.2022 Savonia-Ammattikorkeakoululla. Alustajina kokouksessa toimivat Europarlamentaarikko Elsi Katainen ja MTK:n toiminnanjohtaja Jyrki Wallin. Puheenjohtajana toimi Kati Partanen lialmesta ja sihteerinä toiminnanjohtaja Jari Kauhanen. Kokoukseen osallistui 85 henkilöä, joista 68 oli jäsenyhdistysten virallisia kokousedustajia ja 1 edusti yhteisöjä. Kokouksessa käsiteltiin ja hyväksyttiin liiton tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2021 Tasavallan presidentin myöntämät kunniamerkit luovutettiin Timo Lindsbergille ja Rauni Eskeliselälle. Sirpa Hakkarainen oli estynyt pääsemästä paikalle, hänelle luovutus tehtiin liiton johtokunnan kokouksessa kesäkuussa.

Kevätkokouksen tiedote:

Jokaisella valinnalla on merkitystä

Ruuan kysyntä kasvaa väestömäärän ja elintason nousun myötä. Ruuantuotanto ei ole kasvanut kysynnän mukana. Tuotantoa rajoittaa raaka-ainepula mm. lannoitteista sekä viljelykelpoisen maa-alan väheneminen ja viljelylle epäedullisten sääolosuhteiden lisääntyminen. Ukrainan sota on tuonut lisää epävakautta ruuantuotantoon ja ruokamarkkinoihin. Vaikutukset näkyvät kaikkialla maailmassa. Ruuan saatavuudessa alkaa olla ongelmia ja hinnat ovat voimakkaassa nousussa.

Ruoka maksaa monessa maassa jo paljon enemmän kuin Suomessa. Ero on vielä selvempi, kun hintatason suhteuttaa käytettävissä oleviin tuloihin. Suomessa ruokaan menee keskimäärin noin 12 % käytettävissä olevista tuloista. Ruuan hintojen nousu on myös Suomessa välttämätöntä. Tuottajahintoja tulee nostaa vastamaan ruuan tuottamisen korkea kustannustaso. Hinnannostoissa on syytä huomioida, että korkea kustannustaso jatkuu pitkälle tulevaisuuteen ja kaikki tulevat panoshankinnat ovat kalliilla hankittuja.

Onnistuminen tulevassa sadossa vaikuttaa paljon niin hintoihin kuin saatavuuteen.

Kalliit panokset kannattaa käyttää erityisen tarkkaan ja tuottavasti. Panostaminen suurin satoihin ja parhaiden lohkojen viljelyyn on suositeltavaa. Tilojen välistä yhteistoimintaa sadon tuottamisessa ja käytössä on hyvä edelleen lisätä.

Kuluttajien ostovalinnoilla on suuri merkitys oman maan ruuantuotannon jatkuvuudelle. Kotimaisen vaihtoehdon valitseminen on suuri teko kotimaisen ruuantuotannon puolesta. Haastamme kuluttajien lisäksi myös julkisen ruokahuollon valitsemaan kotimaisen vaihtoehdon. Julkisella puolella on nyt näytönpaikka; esimerkillinen toiminta ja teot, luovat muille askelmerkit seurattavaksi. Hintojen noususta huolimatta voimme vähentää ruokaa kuluvaan rahamäärää panostamalla laatuun ja pienentämällä sitä kautta hävikkiä.

Oman maan ruuantuotanto antaa meille varmuutta ruuan satavuudesta ja pitää ruuan hinnan kohtuullisena. Jokaisella suomalaisella on vaikuttamisen mahdollisuus siihen, kuinka tässä onnistumme.

Viljelijöinä teemme työtä kotimaisen ruuan eteen vuoden jokaisena päivänä, tänään ja huomenna. Tule seuraamaan meitä ja sitä, kuinka työssämme onnistumme; www.facebook.com/mtk.pohjoissavo/

MTK-POHJOIS-SAVON SYYSKOKOUS

Syyskokous pidettiin 28.11.2022 Iso-Valkeisella Kuopiossa. Kokoukseen osallistui 60 virallista kokousedustajaa jäsenyhdistyksistä ja 1 yhteisöjen edustaja, lisäksi kokousta seurasi 17 henkilöä etäyhteydellä. Kokouksen puheenjohtajana toimi Eija Koponen ja sihteerinä toiminnanjohtaja Jari Kauhanen.

Kokouksessa hyväksyttiin liiton toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 2023. Kokous päätti luottamushenkilöiden palkkioista. Liiton johtokuntaan kolmivuotiskaudeksi 2022–2024 valittiin jatkamaan Noora Räsänen Leppävirralta ja Harri Tuomainen Siilinjärveltä. Uutena johtokuntaan tuli Atte Kiiski Kuopion Nilsiästä.

MTK:n valtuuskuntaan valittiin vuosiksi 2023–2024 uutena varsinaisena jäsenenä Bartje Harmoinen Kiuruvedeltä ja varajäsenenä Rauno Savolainen Lapinlahdelta ja myös uutena varsinaisena jäsenenä Jari Kajan Kuopion Karttulasta ja varajäsenenä Vilma Kuosmanen Kuopion Juankoskelta.

Toiminnantarkastajiksi vuodelle 2023 valittiin Tuula Kuosmanen Kuopion Nilsiästä ja Eero Kyllönen Kiuruvedeltä. Varatoiminnantarkastajiksi valittiin Kaija Röpelinen Sonkajärveltä ja Hannu Smolander Tuusniemeltä. Tilintarkastajaksi valittiin Seppo Koski HTM Siilinjärveltä ja varatilintarkastajaksi Juha Tissari KHT, JHTT Kuopiosta.

Syyskokouksen tiedote:

Tarvitsemme omavaraista ruokaa ja energiaa

Ruoka- ja energia ovat kallista Euroopassa ja Suomessa. Hintoja ovat nostaneet supistuva tuotanto, jota ovat kiihdyttäneet EU:n poliittiset päätökset, koronan aiheuttamat tuotantokapeikot ja Venäjän hyökkäys Ukrainaan. Ruuan ja energian riittävyys ei ole enää itsestäänselvyys.

Tarvitsemme omaa tuotantoa niin ruuassa, kuin energiassa. Oma tuotantomme kuitenkin supistuu maatalojen luopuessa tuotannosta heikon kannattavuuden johdosta. Energian tuotantoa vähentää nopea luopuminen turpeen käytöstä, ja metsien hyödyntämistä uhkaavat EU:n ennallistamissuunnitelmat.

Suomessa on mahdollista tuottaa omaa ruokaa ja energiaa. Ilman riittävää kannattavuutta tai rajoituksia lisäämällä se ei kuitenkaan tapahdu. Ruuantuotannon säilyttämiseen tarvitaan nopeasti kohdennettuja toimia jo tulevien kausien aikana. Tuotannon kehittämiseen on oltava pitemmän ajan strategia, johon kaikkien toimijoiden tulee sitoutua. Ruokaa on oltava varaa tuottaa ja ostaa.

- Maatiloille tulee saada sähköön, öljyyn ja lannoitteisiin tarkoin kohdennetut kustannustuet.
- Hallituksen tulee antaa riittävät vakuudet ja toimintaedellytykset pankeille, että ne voivat kohtuullisella rahoitusriskillä ja kohtuullisella korolla edelleen rahoittaa maataloutta. Lisäksi tarvitaan pankeista riippumatonta kiinteäkorkoista rahoitusta tulevaisuuden investointeihin.
- Tukien maksuaikoihin ei saa tulla heikennyksiä. Luonnonhaittakorvaus on maksettava edelleen lokakuussa eikä joulukuussa. Luomutuki pitää saada myös maksuun lokakuussa kuten nytkin on.
- Kotimaan energiainvestointeihin on panostettava rahoituksen, tutkimuksen ja nopean lupien myöntämisen kautta.
- Metsien käyttöön ei saa tulla lisää rajoituksia EU:n ennallistamisvaatimuksista.
- Turpeen käytölle on saatava riittävän pitkä ja taloudellisesti kannattava siirtymäaika.

C-liittojen toiminta

C-liitot pitivät vuoden aikana kaksi kokousta. Kevään etäkokouksessa 21.3. valmisteltiin kevät valtuuskunnan kokouksen tuotavia asioita. Syksyn kokouksessa Pihtiputaalla 15.11. oli syysvaltuuskunnan kokoukseen tuotavat asiat.

MAASEUTUNUORTEN TOIMINTA POHJOIS-SAVOSSA 2022

Pohjois-Savon maaseutunuoret

”Miksi nuorten toimintaan on lisättävä resurssia välittömästi:

Koska nuorissa lepää **järjestön jatkuvuuden pohja**. Yhdistyksissä toimimisen into on ollut pitkään laantuvaa erityisesti nuorilla, maatalousala ei ole poikkeus, ja nuoret maatalousyrittäjät ovat erittäin kiireisiä. On keksittävä uusia toimintatapoja luottamusverkoston ylläpidon eteen, jolle MTK:n toiminta perustuu.”

”jotta jatkuvuus yli sukupolvien ja avoimuuden lisääntyminen toteutuisi jatkossa. Tähän tulee tarttua välittömästi järjestöremontin yhteydessä. Maaseutunuoret ovat ensimmäinen kosketus MTK:n toimintaan.”

Alkuvuosi 2022 painottui etätapahtumiin – keväällä alettiin järjestämään muun muassa perjantaipirtelöitä uudelleen.

Tapahtumat:

Maaseutunuorten tapahtumat alkoivat etätapahtumin: Valtakunnallinen kevätparlamentti toteutettiin etänä, mutta syksyn Syysparlamentti päästiin jo järjestämään livetapahtumana Pirkanmaalla lokakuussa. Kuntoremontti Vierumäellä toteutettiin keväällä, ja syksyllä Tanhuvaarassa Pohjois-Karjalassa. Joulukuussa oli aika sytyttää tienvarsille joulutulet ilahduttamaan joululiikenneteen kulkijoita.

- 13.2. Maaseutunuorten kevätparlamentti etänä
- 17.–19.3. Maaseutunuorten ja aikuisten kuntorempa Vierumäellä
- 27.–29.10. Maaseutunuorten syysparlamentti Pirkanmaalla
- 22.12. Maaseutunuorten joulutulet syttyivät ympäri maakuntaa Suomalaisen ruoan ja kotimaisuuden merkiksi.

Perjantaipirtelö-kierto:

Perjantaipirtelö-kierto alkoi Kaavilla toukokuussa. Menestyksekkäs Maaningan perjantaipirtelökierto oli saanut useita kymmeniä osallistujia mukaan. Loppuvuoden pirtelöt toteutettiin mm. Kuopion Toivalassa, Pitkäsen saunatiloissa, jossa oli myös valintakokous. Siellä oli myös parikymmentä osallistujaa.

- 6.5. klo 20 Kaavi, Pub Guestia
- 3.6 klo 19 Maaninka, Veskun kievari
- 1.7 Mikkeli, FARMARI-näyttely
- 5.8 Tuusniemi, HojoHojo
- 9.9. Sonkajärvi, Ruukintupa valoshow
- 7.10. Varpaisjärvi, Reippaankulma
- 24.11. Kuopio, Toivala Pitkäsen saunatilat + valintakokous
- 16.12. Vesanto, Vankkuri

Valiokunnan kokoukset:

10.1.2022 Valiokunnan kokous ja järjestäytyminen.

Puheenjohtajaksi valittiin Anni-Katriina Heiskanen ja varapuheenjohtajaksi Markus Tenhunen. Kaikkien tapahtumien peruminen toistaiseksi. Myös Kuusenkaristajaisten peruminen koronan takia. Somelive-ohjelmaa talvelle jatkuen toukokuun alkuun saakka. (joka toinen perjantai-ilta klo 19)

Järjestäytymiskokous tammikuussa 2022. Kuvassa Pohjois-Savon maaseutunuorten valiokunta.

8.2.2022 Valiokunnan kokous

Kokouksessa pohdittiin tulevaa kevättä ja katsetta siirrettiin myös kesän tapahtumiin. Farmareille osallistuminen oli pääteemana, johon liittyen varattiin mökki 28.6.–3.7. ajalle.

13.4.2022 Valiokunnan kokous

Tulevaa toimintaa suunniteltiin tarkemmin, ja kokouksessa päätettiin, että Perjantaiirtelö-kierto aloitetaan toukokuussa. Kierto alkoikin jo toukokuun 6. päivä Kaavilla.

4.8.2022 Valiokunnan kokous

Elokuun kokouksessa sovittiin työnjakoa ja osallistumista Elonkorjuujuhlaan liittyen. Elonkorjuujuhla järjestettiin 26.–27.8. Kuopion torilla, jonka yhteydessä oli myös Perjantaiirtelöt. Juhlassa oli mukana mm. Valtran traktori, kotieläimiä ja ohjelmaa. Kuusenkaristajaisten päivämäärä päätettiin seuraavalle vuodelle. Lisäksi kokouksessa käsiteltiin uuden sihteerin rekrytointia.

6.10.2022 Valiokunnan kokous

Toimintasuunnitelma vuodelle 2023 esiteltiin valiokuntalaisille, joka myös hyväksyttiin. Kokouksessa kerättiin myös elonkorjuujuhlasta palautetta – miten järjestämistä ym. Voidaan toteuttaa toisin seuraavana vuonna?

24.11.2022 Valiokunnan valintakokous

Valiokunnan valintakokous järjestettiin Kuopion Toivalassa Pitkäsen saunatiloissa. Uusiksi valiokuntalaisiksi valittiin Aku Haatainen ja Terri Strohecker. Lisäksi Anni-Katriina Heiskanen valittiin valiokuntaan kaudelle 2023–2025. Atte Kiiski valittiin esitettäväksi nuorten edustajaksi MTK-Pohjois-Savon liiton johtokuntaan vuosille 2023–2025 liiton syyskokouksessa.

MTK-POHJOIS-SAVON HANKKEET

MTK-Pohjois-Savon Innostu tiedosta! -hanke

MTK-Pohjois-Savolla oli toiminnassa vuonna 2022 yksi hanke, jonka toiminta tukee liiton ja yhdistysten toimintaa. Innostu tiedosta-hankkeen tavoitteena on parantaa tilojen kannattavuutta sekä lisätä sidosryhmien välistä yhteistyötä lisäämällä maatalousyrittäjien kehittämishalukkuutta.

Vuonna 2022 hankkeessa tavoitettiin 2323 henkilöä 36 eri tilaisuudessa. Vuoden 2022 alussa toteutettiin Ukrainan sodan vaikutuksia maatilayrityksiin koskevia infotilaisuuksia. Samalla opetettiin jäsenistölle etäkokousvälineiden käyttö. Kevään 2022 tuki-infot (3 kpl) järjestettiin yhdessä kuntien maaseutupalveluiden ja Pohjois-Savon Ely:n kanssa. Vuonna 2022 toiminta keskittyi esittelemään vaihtoehtoisia peltoviljelykasveja ja niiden viljelyä, kannattavuutta ja markkinoita. Biokaasun tuotannosta, sopimustuotannosta, työaikakirjanpidoista/TES, hiililaskureista ja tilusjärjestelyistä annettiin uutta tietoa. Metsäpuolen kanssa järjestettiin naisille tilaisuuksia teemalla virkisty metsästä ja pellostä, jossa käsiteltiin mm. monimuotoisuutta. Joulukuussa käsitelimme karjatilojen ja peltokasvitilojen ajankohtaisia asioita. Tilaisuuksien materiaalit ja tallenteet ovat noudettavissa www.innostutiedosta.fi – sivustolta. Hanke on tavoittanut hankeaikanaan lähes 5500 henkilöä.

MTK- Pohjois- Savon Digiä Yhdistyksille- hanke

Vuonna 2022 yhdistyksille järjestettiin koulutuksia ja some tapahtumia Itä- ja Keski- Suomen alueella yhteensä neljä.

MTK-Juuka järjesti laitumelle lasku- liven 27.5.2022 jäsenen lypsykarjatilalla. Lehmät pääsivät tutuille nurmilaitumille suorassa live-lähetyksessä yhdistyksen Facebook-sivuilla. Lähetyksessä yleisö sai myös esittää kysymyksiä ohjelman järjestäjille. Lähetyksessä ja haastattelussa käsiteltiin lehmien laidunnusta sekä eläinten hoitoon liittyviä asioita. Myös muut MTK-yhdistykset jakoivat lähetystä omassa sosiaalisen median kanavissaan. Laitumelle lasku on nähtävissä edelleen: <https://www.facebook.com/100064541388890/videos/699312521286063>. MTK-Juuka tuotti myös lyhyitä videoita kasvukauden eri työvaiheista mm. kevätkylvöt ja säilörehunurmen korjuu.

MTK-Nilsä toteutti 22.2.2022 Microsoft Teams koulutuspäivän johtokunnan jäsenilleen Ravintola Dooriksessa Nilsiässä. Koulutuksessa käytiin läpi yksilöllisesti Teamsin toiminnan perusteita läpi. Aiheina oli, kuinka kokoukseen liitytään puhelimitse sekä tietokoneella sekä millaisia osallistujan ominaisuuksia osallistujalla on käytettävissään. Toisena osiona käytiin lävitse Teamsin järjestäjän ominaisuuksia, kuten kutsun lähettäminen, kokouksen perustaminen ja isännöinti.

MTK-Polvijärvi toteutti 19.1.2022 johtokunnan kokouksen puhelinkokouksena sekä Microsoft Teamsia hyödyntäen täysin etäyhteydellä. Koulutuksessa käytiin läpi etätoimintoja, puhelimitse kokouksen tekniikkaa ja osallistujien mahdollisuuksia käyttää eri ominaisuuksia. Hanke jatkuu vielä keväällä 2023.

MTK- Pohjois- Savon Peltokyltti-kampanja

Kyseessä on valtakunnallinen kampanja, jota MTK Pohjois-Savo hallinnoi. Peltokylttejä ja kampanjan toteutusta suunniteltiin eri sloganeilla yhdessä Keskusliiton ja Keski-Pohjanmaan kanssa. Tavoitteena kampanjalla on myydä eri sloganeilla olevat kyltit jokaiseen MTK yhdistykseen. Kyltit on tarkoitus pystyttää isojen teiden varsille kasvukauden ajaksi peltosten laitaan. Kampanjan tavoitteena on saada some näkyvyyttä #tarinaruoosta avulla sekä lisätä kuluttajatietoisuutta.

Avustusta haettiin MTK- Säätiöltä 105 000 €. Myönnetyn avustuksen suuruus oli 75 000 €, josta avustuksen suuruus olisi 200 € yhdistystä kohden. Vuonna 2022 kylttejä myytiin 20 eri yhdistykselle/liitolle yhteensä 34 kappaletta. Kampanja

jatkuu keväällä 2023.

EDUNVALVONTAA VALIOKUNTIEN KAUTTA

MTK-Pohjois-Savo tekee liittoyhteistyötä MTK-Etelä-Savon, MTK-Keski-Suomen ja MTK-Pohjois-Karjalan kanssa. Alueella on 10 yhteistä valiokuntaa, joista peltokasvi- sekä kuluttajatyövaliokunta ei kokoontunut vuonna 2022.

ELINKEINOPOLITIIKKA JA YRITTÄJYYS

IKS:n elinkeinopolitiikka- ja yrittäjyysvaliokunta kokoontui 12.3. Valiokunnan puheenjohtajana toimi Riku Kalmari Kivijärveltä ja varapuheenjohtajana Kimmo Ihalainen Joroisista ja sihteerinä Jari Rouvinen MTK-Pohjois-Karjalasta. Säästöpankki Optia Itä-Suomi

Risto Savolainen kävi läpi maatalousrahoituksen lähistoriaa Itä-Suomen alueella. Suurin muutos on tapahtunut vakuusarvojen kehityksessä. Peltokasvi vakuusarvot alueella ovat puolittuneet 10 vuoden aikana. Suurin ongelma liittyy isoihin kotieläininvestointeihin ”syrjäkylillä”, jolloin uuden rakennuksen vakuusarvo on plus-miinus nolla. Rakentamiseen liittyen on myös tärkeää tehdä yksityiskohtaiset sopimukset rakennusurakoista ikävien yllätysten välttämiseksi. Jatkossa tarvitaan entistä tarkempaa suunnittelua niin tuotantoon kuin rahoituksen varmistamiseen.

Valtion on tultava osaltaan mukaan ratkaisemaan vakuusongelmaa, mikäli tuotantoa halutaan yllä koko Suomessa.

Valiokunnan teki aloitteen maatilojen rahoituksen turvaamisesta Järvi-Suomessa.

Ajankohtaiskatsauksissa käsiteltiin lisäksi huoltovarmuutta, ruokaketjun kestävyyttä ja yritysten selviytymistä poikkeusoloissa.

ERIKOISKASVIT

Valiokunnan puheenjohtaja toimi Antti Vauhkonen Etelä-Savosta ja varapuheenjohtajana Antti Tolvanen Pohjois-Karjalasta. Valiokunnan sihteerinä oli toiminnanjohtaja Vesa Kallio MTK-Etelä-Savosta.

Valiokunnan kokous 23.2.2022

Kausityövoima-asiat

Kokouksessa käsiteltiin kausityövoimatilannetta, johon liittyy paljon epävarmuuksia. Paineita on, että haluttaisiin työntekijöitä maahan jo etukäteen, mutta tähän liittyy ongelmia lupien hakemisen suhteen sekä viisumivapaiden päivien kulumiseen liittyen. Suurena kysymyksenä oli, haluavatko ihmiset lähteä kotimaastaan ja jättää perheensä tässä tilanteessa.

Tahtotila viranomaisilla on, että asiat saadaan ratkaistua kaikkien niiden osalta, jotka ovat halukkaita tulemaan Suomeen. Lentoja ei töitä Suomesta tänä keväänä tule tarjoamaan, mutta muiden toimijoiden lentoja hyödynnetään tilanteen mukaan. Tärkeää on joka tapauksessa varautua hyvissä ajoin työntekijätarpeeseen.

Monet viljelijät ovat sopeuttamassa tuotantoa myös kannattavuustilanteen takia ja, mikäli työvoimaa ei saada saattaa sopeuttamista tulla paljon enemmänkin. Nyt vielä kuitenkin luotetaan siihen, että kesä tulee toteutumaan suunnitelmien mukaan.

Pakkausten tuottajavastuu

Pakkausten tuottajavastuujärjestelmällä vastataan mm. EU:n pakkausjätteitä koskeviin kierrätysvaatimuksiin. Tavoitteiden täyttymistä seurataan jäsenmaakohtaisella raportoinnilla, jonka tiedot perustuvat pakkausten tuottajavastuujärjestelmän kautta kerättäviin tilastoihin (Rinki Oy). Pakkausjätteitä syntyy muovi-, paperi- ja kartonki-, lasi-, metalli- ja puupakkauksista.

Pakkausten tuottajat maksavat tuottajayhteisöille kierrätysmaksuja, joilla tuottajayhteisö rahoittaa tuottajavastuuvai-voitteista huolehtimisen tuottajien puolesta. Kierrätysmaksut perustuvat kunkin pakkausten tuottajan markkinoille saattamien pakkausjätteiden määrään (€/tonni).

Suomessa on tällä hetkellä viisi hyväksyttyä pakkausten tuottajayhteisöä. Kukin niistä vastaa yhdestä pakkausjättemateriaalista ja siihen liittyvästä pakkausjätteen keräyksen ja kierrätyksen järjestämisestä. Nämä materiaali- ja keetyt ovat kuitu-, muovi-, metalli-, lasi- ja puupakkausjäte.

MTK tulee panostamaan maatalousmuovien kierrätyshaasteiden ratkomiseen entistäkin enemmän. Tavoitteena maatalousmuovien tehokkaampi kerääminen ja kierrätys mahdollisimman kevyellä hallinnollisella taakalla.

Pakkausmateriaaleja maataloilla:

- Siemenpakkaamot: suursäkit, pikkusäkit, puulavat
- Puutarhatuotteet: erityyppiset paperi- ja muovipussit, pahvi- ja puulaatikot, puulavat, ruukut
- Rehumyynti: paalikalvot ja -verkot, suursäkit, pikkusäkit, puulavat, paalinarut
- Kananmunat: kennot, laatikot, puulavat
- Liha: muovikalvot, pussit, muovilaatikot, puulavat
- Maito, ternimaito: pullot ym. astiat, rullakot
- Jalostetut elintarvikkeet: eri materiaaleista valmistetut purkit, pullot, pussit, muovikalvot, laatikot, puulavat, lasitölkit, tölkkien kannet, metallitölkit, kartonkipakkaukset, rullakot, leipomolaatikot, makulatuuri- ja muu paperi, esittelypakkaukset jne.
- Klapit: suursäkit, laatikot, muovikalvot, puulavat

Valiokunnan kokous 25.11.2022

Kausityövoima-asiat

Valiokunta keskittyi lähinnä kausityövoima-asioihin. Tulossa oleva kausi 2023 on todennäköisesti vaikeampi kuin päätynyt vuosi. Selvityksessä on monien muidenkin toimialojen tavoin uusien maiden hakeminen, joista voitaisiin saada työntekijöitä Suomeen. Haaste on, että Suomi on kaukana ja kausi on lyhyt. Toisaalta Keski- ja Etelä-Euroopan kuumuus voi siirtää tarjontaa pohjoisempaan Eurooppaan. Ukrainalaisia halutaan edelleen, mutta nyt pitää hyvissä ajoin varautua muihin vaihtoehtoihin.

Työnantajien toimintaan liittyvät epäkohdat julkisuudessa menevät helposti sekaisin luonnonmarjojen ja viljeltyjen marjojen osalta. Tämä näkyy tiedotusvälineissä esimerkiksi virheellisinä kuvituskuvina mansikkapelloilta, vaikka uutinen liittyy luonnonmarjoihin ja luonnonmarjayrittäjiin.

Tiedotusta tarvitaan siitä, miten kausityöntekijöiden oma-aloitteinen luonnonmarjojen kerääminen jokamiehen oikeudella ja myynti tulkitaan suhteessa työnantajaan. Tämä pitää selvittää lainsäädännön näkökulmasta ja sitä tehdäänkin parhaillaan.

Työntekijöitä on helpompi saada tiloille, joilla on pidempi kausi. Haastavampi tilanne on marjatililla, joilla on isompi määrä ja eri lähtömaista olevia kausityöntekijöitä sekä sesonki voi hyvinkin lyhyt.

PELTOKASVIT

Peltokasvivaliokunta ei kokoontunut vuonna 2022. Keskusliiton tuottamaa peltokasvien markkinatietoa jaettiin sähköisten kanavien kautta.

LIHA

Valiokunta kokoontui kertomusvuonna kolme kertaa. Valiokunta antoi vuoden aikana kaksi tiedotetta julkisuuteen ja päättäjille. Lisäksi lihavaliokunta osallistui Cap-uudistukseen liittyvien lausuntojen kommentointiin. Valiokuntalaiset osallistuivat MTK:n liha-alan verkostojen toimintaan. Valiokunnalle tiedotettiin liha-alan ja maatalouspolitiikan asioista. Valiokunnalla oli käytössä Teams-tiimi. Valiokunnan puheenjohtajana toimi Lauri Jaatinen Keski-Suomesta ja varapuheenjohtajana Paavo Sävilammi Etelä-Savosta. Sihteerinä toimi toiminnanjohtaja Jari Kauhanen Pohjois-Savosta.

8.2.2022 Kokous Varkaus, Ravintola Ruusu ja etäyhteys Teams

Kokouksessa keskeiset käsiteltävät asia olivat:

Lihatilat joutuvat sopeuttamaan tuotantoa ja merkittävä osa lihatiloista lopettaa tai on lopettanut lihan tuotannon. Viime vuonna nautatiloista lopetti 9 %. Kasvatuspaikat vähenivät yli 10000 paikka. Vasikkapula muuttui ja muuttuu ylitarjonnaksi, vaikka samaan aikaan lypsylehmien määrä väheni yli 8000 lehmällä. Lihasilat eivät ota enää porsaita normaalisiti ja porsaas ovat ruuhkassa. Emakkojen määrää ja siemennyksiä tullaan vähentämään. Rehujen ja rehuviljojen riittävyys on suuri huolenaihe. Suomeen tuodaan nyt rehuviljoja. Viljojen hinnat ovat korkeat.

Naudanlihan tuotantomäärä on hetkellisesti edellisen vuoden tasolla johtuen lopettavien karjojen suurista teurasmääristä. Tuotanto romahtaa vuoden viiveellä. Naudanlihan omavaraisuusaste laskee nopeasti 70 % ja jopa sen alle. Sikatilojen määrä väheni viime vuonna 815 tilaan. Luopuminen on kiihtynyt ja kiihtymässä. Tänä vuonna tilamäärän arvioidaan vähenevän alle 700 tilaan. Luopumistahti voi olla vielä paljon ennustettua suurempi markkinahäiriön jatkuessa. Luopumistahti painaa sianlihan tuotannon lähelle kotimaan kulutusta ja heikon kannattavuuden jatkuessa nopeasti alle sen. Korkealaatuisen sianlihan vienti loppuu Suomesta tuotannon kannattamattomuuteen.

Lihan kulutus ei vähene samaan tahtiin tuotannon vähenemisen kanssa. Suomeen tulee yhä enemmän tuontilihaa, joka ei ole antibioottivapaata. Tuontiliha kallistuu, koska hinnat Euroopassa ja maailmalla ovat voimakkaassa nousussa. Suomen vaihtotase heikkenee vielä entisestään, kun yhä suurempi osa ruuasta joudutaan tuomaan kallistuvaan hintaan. Kotimaan tuotannon vähentyessä on suljettava elintarviketeollisuudessa ylimääriseksi jäävää kapasiteettia. Ruoka-ketjussa menetetään tuhansia tai jopa kymmeniätuhansia työpaikkoja.

Konkurssiuhan alla on alan tehokkaimpia ja suurimpia yksiköitä. Investoineilla tiloilla on yli 70 % tuotannon volyyymista. Jos konkurssit leikkaavat tuotantoa tehokkaimmilta ja suurimmilta tiloilta, voi tuotannon alenema olla hallitsemattoman suurta. Kotimainen lihateollisuus joutuu silloin turvautumaan tuontilihaan tai ajaman omaa toimintaansa myös jalostuksessa alas. Alas ajettua ruokaketjua on käytännössä hyvin vaikea nostaa uudelleen ylös. Ajaudumme pysyvästi tuontiruuan varaan. Kysymys on myös huoltovarmuudesta tilanteessa, jossa maailma on yhä epävakampi.

Nautapalkkio haun uudistaminen jäi edelleen epäonnistuneeksi, vaikka siihen saatiin MTK:n ja nautaverkoston toimesta tärkeitä muutoksia joitta palkkiohaku edes jotenkin toimisi. Huhtikuussa tulee palkkiohaun ehtojen takia vähemmän teuraita.

Cap-uudistuksen suomen esitys on komission käsittelyssä. Esitykseen ei jäänyt luonnonhaittakorvauksen kotieläinkorotusta ja myös eläintenhyvinvointikorvauksen ehdot jäivät edelleen huonoiksi nautatilojen osalta. Moni nautatila ei voi jatkossa sitoutua lainkaan hyvinvointikorvaukseen

Valiokunnan kokouksessa tekemät esitykset ja tehdyt toimet

Valiokunta päätti tehdä tiedotteen, jossa esitetään seuraavia toimenpiteitä:

Mitään muuta kautta ei pystytä kulunousua kattamaan, kuin hintojen korotuksilla. Vahvempi osapuoli voi aina muuttaa sopimuksia heikoimman eduksi. Kotimaisen lihan saatavuus ensi syksystä eteenpäin ja häiriötön toimitus jo keväälle edellyttää välittömiä toimia hintojen suhteen teollisuusudelta ja kaupalta.

Lihavaliokunnan puheenjohtajat tarjoutuvat antamaan mahdollisuuden haastatteluun heidän omien lihatilojensa tilanteesta. Sovittiin myös päättäväisyydestä, kaupan edustajien tapaamisesta ja teollisuuden luottamushenkilöiden kanssa yhteydenpidosta. Tuottaja organisaatioista tulee koulutusta keväälle.

Nautapalkkiouudistukseen tulee käynnistää valmistelu jo nyt vuodelle 2023. Järjestelmä on saatava kuntoon. Tukiratkaisussa tulee saada päätökset korvauskelpoisuudesta ja luonnonhaittakorvauksen kotieläinkorotuksen pysymisestä. Muutos tarvitaan myös eläintenhyvinvointikorvauksen ehtoihin etenkin nautojen osalta.

Savon lihanautakerhon tuki-info oli 27.4.

23.9. Yhteiskokous IKS-alueen luomuvaliokunnan kanssa, Kitee Bonuksen Putiikki. Samalla vierailtiin Koivikon kartanolla ja Biokympillä

Kokoukset keskeiset asiat olivat:

Lihantuottajahinnat ovat nousseet, mutta eivät kustannusten mukaisesti. Hinnankorotuksia on vaikea enää saada syksyille lisää. Porsasruuhkaa ei ole syntynyt, mutta vasikoiden osalta hiehoivasikat eivät liiku enää entiseen tapaan kasvattamoihin. Kulujen nousu on ollut kovat ja paine jatkuu erityisesti lannoitteissa ja energiassa.

Luomutuotteissa markkina on menossa alasetenkin tämä näkyy luomumaidossa. Luomumaidon hintaan ei ole tullut korotuksia kuten tavanomaisessa. Luomurehujen hinnat ovat edelleen hyvin korkealla tasolla, mikä nostaa luomukotieläintuotannon kustannuksia. Luomuviljoissa hinnat ovat olleet lähempänä tavanomaisten viljojen hintoja.

Nautapalkkion maksuaikatauluihin ei ole vielä saatu vahvistusta. Ratkaisua haetaan, että mahdollisimman suuri osa voitaisiin maksaa tämän vuoden puolella. Tietoa milloin palkkiot maksetaan, odotetaan marraskuussa.

Kansallisen tuen neuvottelut ovat menossa, mutta ratkaisun yksityiskohdat ovat vielä paljon auki. Luonnonhaittakorvauksen kotieläinkorotuksen kompensatio tarvitaan täysimääräisesti.

Itä-Suomeen tarvitaan omaa panostusta, mutta vielä konkreettiset esitykset puuttuvat.

Valiokunnan tekemät esitykset ja tehdyt toimet

Valiokunnat päättivät antaa julkisuuteen ja kansanedustajille seuraavaan tiedotteen:

Kaikki keinot markkinoilla ja tuissa käyttöön vakavan ruokakriisi estämiseksi

Venäjän hyökkäysoista on johtanut vakavaan energiakriisiin Euroopassa. Energiakriisin pahentaa ennestään maatalojen ja ruokaketjun kannattavuus- ja kustannusongelmia. Ruuan tuotanto kääntyy laskuun ja siitä seuraa vakava ruokakriisi, joka ulottuu myös Suomeen asti. Kotimaisen ruokakriisin välttämiseksi viljelijöille on nopeasti saatava taloudellista apua talven ja ensi satokauden tuotannolle.

Apua tarvitaan markkinoilta. Kustannuskriisi on osittanut, että elintarvikemarkkinat eivät reagoi riittävän nopeasti kustannusmuutoksiin ja myös tulonjako ketjun sisällä on vääristynyt. Kauppaketjut ja suuret panostoimittajat pystyvät poikkeusoloissakin tekemään ennätystulosta, kun samaan aikaan ketjun alkupään maatiloja ja elintarvikeyrityksiä on menossa konkurssiin tai tuotantoa ajetaan kannattamattomana alas. Eriyisen joustamattomia ovat julkisten hankintojen sopimukset, niitä ei ole avattu ja sopimukset ovat muuttuneet täysin kohtuuttomiksi elintarvikeyrityksille.

Markkinoiden toimivuuden turvaamiseksi hallituksen on tehtävä elintarvikemarkkinalain ja kilpailulain muutokset välittömästi. Lisäksi tarvitaan järeitä ja nopeita keinoja panoshintojen hillitsemiseksi kuten sähkössä, lannoitteissa, polttoöljyssä, rehuissa ja kuivikkeissa. Sähkön tarjontaa tulee lisätä. Energian säästötoimet ja energiatehokkuuden lisääminen on välttämätöntä. Sähkön hintakatto EU-tasolla on myös välttämätön EU:n ruuantuotannon turvaamiseksi. Biokaasuun tulee panosta. Luvitusta ja investointien käynnistämistä pitää nopeuttaa.

Rehujen korkea hinta ja jopa saatavuus ovat vakava uhka kotieläintuotannon jatkuvuudelle. Erityisesti valkuaisrehujen omavaraisuutta tulee lisätä niin tavanomaisessa tuotannossa kuin luomussa.

Suomen CAP-suunnitelman 2023–2027 toimeenpano käynnistyy ensi vuoden alussa. CAP-suunnitelman päätavoitteita ovat aktiivisen ruuantuotannon turvaaminen, maatalouden ilmasto- ja ympäristöviisaus sekä uusiutuvan maaseudun elinvoimaisuuden vahvistaminen. Hyväksytyyn Cap-suunnitelmaan tulee tehdä poikkeusolojen vaatimat muutokset, jotta ohjelman tavoitteet on edes jotenkin mahdollista saavuttaa.

Kotieläinkorotuksella on ollut tärkeä merkitys kannustimena kotieläintuotannon jatkumiseen myös heikoimmilla viljelyalueilla Itä-Keski- ja Pohjois-Suomessa. Luonnonhaittakorvauksen kotieläinkorotus tulee palauttaa muutoksen kautta Cap-ohjelmaan. Tukien saamiseksi tulee olla tuotantovelvoite. Näin varmistetaan viljelyn säilyminen koko Suomessa ja peltojen ohjautuminen ruuan tuotantoon ja aktiiviviljelyyn. Eläintenhyvinvointikorvauksen ehdot tulee muuttaa, että nautojen loppukasvatus kokonaisuudessaan voi ehtoihin kannattavasti sitoutua. Nautapalkkioiden maksut tulee tehdä viivytystä ja ennakkomaksut on saatava myös EU:n maksamiin tukiin ja palkkioihin.

Ruokaa tuottavat tilat tarvitsevat nopeasti käyttöpääomarahoitusta. Sitä tarvitaan mm. normaalia suurempiin sähkö- ja polttoainemenoihin, korkoihin, lannoite- rehu ja siemenhankintoihin. Käyttöpääomarahoitusta tulee järjestää kertaluontoisella suoralla kustannustuella. Tuen tulee kattaa poikkeusoloista johtuvat ylisuuret panosten hinnat, joita ei saada myyntihintoina pois markkinoilta. Toimi on poikkeuksellinen, mutta välttämätön, jotta ruuan tuotanto voi jatkua riittävällä volyyminä.

19.12. kokous oli etäkokous.

Keskeiset käsiteltävät asiat olivat;

Kannattavuus on heikoin naudassa. Myynti on alkanut laskea hintojen noustessa. Teollisuuden tehokkuuteen tulee kiinnittää enemmän huomioita. Maatalouden kriisipakettia sähköön ja lannoitteisiin yritetään vielä. Teollisuuden kanssa käydään jatkuva keskustelua, kuinka kriisistä päästään yli.

Kustannuskriisi ja tukimuutokset näkyvät jo pahasti vasikkavälityksestä. Kasvatuspaikkoja poistuu tai kiertoa hidastetaan. Kaikille vasikoille ei löydy kasvatuspaikkoja heti.

Sikapuolella tilanne on korjaantunut, hinta on noussut paremmin vastaamaan kustannuksia. Porsaspula alkaa olla kansallisen tuen neuvottelujen ratkaisusta saatiin kokoukseen aineistoa, joka on kokousmateriaalissa liitteenä. Luonnonhaittakorvauksen kotieläinkorotuksen poistumista korvataan kansallisen tuen korotuksella. Korostus on sonneilla 10 euroa kansalliseen tukeen ja nautapalkkioon 10 euroa. Hiehoilla korotus on 99 euroa ainakin vuodelle 2023. Sikojen osalta kompensatiomalli on auki. Kompensatioita on vaikea saada EHK:n kautta. Emopalkkioon tulee korotus, joka korvaa luonnonhaittakorvauksen kotieläinkorotusta ja hiehojen nautapalkkion ja EHK:n poistumista. Tila tason laskelmia kaivataan muutosten vaikutuksesta.

Tuotannon muutoksia voi tulla laajaperäisempään suuntaan tuki uudistuksen johdosta ja myös lopettamista. Nautapalkkio muutos johtaa teurastuksen katkoihin tammi-helmikuussa ja pahentaa vasikkaruuhkaa.

Tukimaksujen aikataulu on lihatiloille mahdoton etenkin luomussa ja AB- alueen tiloilla. MTK:n tulee tehdä kaikki voitava tukien ennakkomaksujen saamiseksi loka-marraskuulle.

Kotieläintuotannon vähenemisen hillitsemiseksi Itäiseen Suomeen tarvitaan tukiratkaisu esim. korkeimpien investointitukein kautta. Nauta puolen investoinnit ovat jäissä ainakin seuraavat lähivuodet heikon kannattavuuden takia. Myös vakuusasiat on saatava kuntoon. Itäisen Suomen pakettia ajetaan nyt monella rintamalla ja MTK on siinä myös mukana. Teurastamoiden tulisi paremmin oppia toimimaan markkinoiden nopeassa muutoksessa.

Valiokunnan tekemät esitykset ja tehdyt toimet

Vaikutetaan tukimaksujen aikatauluun ja Itäisen Suomen tukipakettiin. Markkinoiden seuranta pidetään yllä.

MAITO

Maidontuotanto - Itä- ja Keski-Suomen maitovaliokunta

Valiokunnan puheenjohtaja toimi Tuomas Pietiläinen Keski-Suomesta ja varapuheenjohtajana Perttu Sirviö Pohjois-Savosta. Valiokunnan sihteerinä oli toiminnanjohtaja Vesa Kallio MTK-Etelä-Savosta.

7.3.2022 Valiokunnan kokous

Itä- ja Keski-Suomen maitovaliokunta vaatii välittömiä toimenpiteitä maatalouden kannattavuustilanteen korjaamiseksi.

Samaan aikaan moni nautakarjatila on rakentanut tuotannon vahvasti oman nurmirehun tuotannon ja ostoviljan vaaraan. Tämän vuoksi kaikkien tulee saada sellainen tuottajahinta tuottamistaan tuotteista, että niitä kannattaa tuottaa ja niitä on varaa ostaa. Tämä on erityisen tärkeää rehuviljamarkkinoiden osalta.

Nykyisessä tilanteessa monipuolisesta ja hajautetusta maataloustuotannosta on pidettävä kiinni koko maassa. Itä- ja Keski-Suomessa kotieläintuotanto on tässä keskeisessä roolissa. Mitä vaikeammiksi ajat menevät sitä tärkeämmäksi muodostuu kotieläintuotannon turvaaminen koko maassa.

Suomalainen kotieläin on maanpuolustaja tuottaessaan maitoa, lihaa, lämpöä ja lantaa. Suomalainen viljelijä on maanpuolustaja, kun hänelle annetaan mahdollisuus kannattavaan maataloustuotantoon.

Luonnonhaittakorvauksen kotieläinkorotus on palautettava Suomen CAP27-suunnitelmaan. Nykyisellä ohjelmakaudella maatalouden tukijärjestelmään kuuluva luonnonhaittakorvauksen kotieläinkorotus ei sisälly Suomen EU-komisiolle toimittamaan CAP27 -suunnitelmaan. Lausuntokierroksella koko kotieläinsektori yksimahaisista märehtijöihin vaati tuen säilyttämistä.

Maatalouden kustannusten hallitsematon nousu jatkuu ja Venäjän hyökkäys Ukrainaan pahentaa ja pitkittää tilannetta entisestään. Sota Euroopassa tulee aiheuttamaan myös merkittäviä ongelmia elintarvikemarkkinoille eikä kaikkia vaikutuksia pystytä vielä edes arvioimaan. Näköpiirissä ei ole mitään tekijää, mikä korjaisi tilannetta lyhyellä aikavälillä.

Kotieläimet pystyvät kriisienkin aikana muuttamaan ihmiselle syötäväksi kelpaamatonta rehua maidoksi, lihaksi ja kananmuniksi sekä tuottamaan lannan kautta ravinteita pelloille. Tämän tuotannon ylläpitämiseksi on tehtävä kaikki mahdolliset toimenpiteet niin markkinoilla kuin tukipolitiikassa.

Itä- ja Keski-Suomen maitovaliokunta esittää maa- ja metsätalousministeriölle ja MTK-keskusliitolle, että ne aloittavat välittömästi valmistelun, jolla Suomen CAP27 -suunnitelmaa täydennetään lisäämällä siihen luonnonhaittakorvauksen kotieläinkorotus nykyisen ohjelmakauden tavoin.

Kotieläinkorotus on tehokas ja tarkka toimenpide, jolla maatalouden tuki saadaan kohdennettua aktiiviseen tuotantoon kotieläintiloille. Esillä olleet kompensatiot mm. eläinten hyvinvointikorvauksen ja kansallisten tuotantoon si-dottujen tukien kautta eivät pysty paikkaamaan kotieläinkorotuksen menetyksiä.

Monipuolisesta maataloustuotannosta on pidettävä kiinni koko Suomessa. Itä- ja Keski-Suomessa kotieläintuotanto on tässä keskeisessä roolissa eikä sen toimintaedellytyksiä saa millään tavoin vaarantaa. Mitä vaikeammiksi ajat menevät sitä tärkeämmäksi muodostuu kotieläintuotannon turvaaminen koko maassa.

29.11.Valiokunnan kokous

Maidon tuottajahintojen nousu on taittunut ja talous on menossa taantumaan. Kuluttajien maksukyky on heikentymässä, mikä näkyy myös myynissä. Suomi jää jälkeen maidon tuottajahintakehityksestä. Siihen on syynä Suomen kotimarkkinoiden alhainen hintataso.

Kustannustaso pysyy korkealla ja kustannukset voivat vaihdella paljon tiloittain ja tuotantopanosten ostohetken mukaan. Hintojen seuraamiseen menee paljon aikaa. Tuotannon alhaisuus pitää maidon hintatasoa vakaana. Kotimaan tuotanto on alentunut, mutta myös kulutus on alentunut. Taloustohtorin mukaan maitotilojen yrittäjätulo romahtaa 11 000 euroon.

MTK:n esitykset ruokaturvan varmistamiseksi.

1. Energia ja kiinteistöveropalautuksen jatkaminen
2. Sähkön kustannusten hillitseminen ja kompensointi
3. Maksuvalmiuden vahvistaminen
4. Kilpailuoikeuden kehittäminen

LUOMU

Valiokunta kokoontui kertomusvuonna kolme kertaa. Valiokunta osallistui aktiivisesti uuden ohjelmakauden valmisteluun. Valiokuntalaiset osallistuivat myös valtakunnalliseen luomualan toimintaan. Valiokunnalle tiedotettiin luomualan ja maatalouspolitiikan asioista. Valiokunnalla oli käytössä Teams-tiimi. Valiokunnan puheenjohtajana toimi Tuomo Tikka Pohjois-Savosta ja varapuheenjohtajana Marisa Hukkanen Etelä-Savosta. Sihteerinä toimi toiminnanjohtaja Jari Kauhanen Pohjois-Savosta.

28.3. kokous oli etäkokous.

Valiokunnan keskeiset käsiteltävät asia olivat;

Asiantuntija Johanna Andersson, MTK:sta kertoi MTK:n tekemästä kyselystä jäsenille. Kyselyn perusteella luomutiloilla maksuvalmius on hieman parempi sekä ajatuksena on kasvattaa kylvöaloja vuonna 2022 tavanomaisia tiloja enemmän. MTK, SLC sekä luomuliitto ovat yhteistyössä keränneet kentän palautetta koskien luomun valvontojen maksu-uudistusta. Valvontamaksut ovat muuttuneet hehtaariperusteisesta maksumääräytymisestä tuntiperusteiseen veloitukseen. Tästä johtuen yleisesti pienempien tilojen valvontamaksut ovat nousseet ja isompien tilojen maksut laskeneet. Kustannusnousu on kohtuuton erityisesti pienillä puutarhatiloilla. Hallitus on tukemassa maataloutta 300 milj. kriisipaketilla. Rahat tarvittaisiin kevätkylvöihin ja rahat tulisi ohjata ruuan tuotantoon.

Valiokunnan jäsenten puheenvuoroissa tuliesille kustannusten kallistuminen, erityisesti polttoöljyn hinnan nousu koskee luomutuotantoa merkittävästi. Luomurehujen hinnat ovat kovassa nousussa, valkuaisen osalta on myös saataisuusongelmaa. Viljoissa tavanomaisten viljojen hinnat ylittävät jo luomun hintatason. Ensikesän viljely ratkaisee rehujen riittävyyden.

Valiokunnan esitykset ja kannat kokouksessa

Valiokunnan päätti antaa seuraavaan tiedotteen:

Luomuviljely huomioitava osana huoltovarmuutta ja kestävää ruokajärjestelmää.

Luomutuotanto on tärkeä osa kestävää ruokajärjestelmää ja huoltovarmuutta. Luomussa pyritään mahdollisimman suureen omavaraisuuteen tuotannossa käyttävien panosten suhteen. Luomussa hyödynnetään ravinteiden saannissa mm. kasvien omaa typensidontaa, kiertolannoitteita ja karjanlantaa. Kasvinsuojelu tehdään viljelytoimien ja viljelykierron kautta, ilma kasvinsuojeluaineita. Kotieläintuotanto mitoitetaan suurimmalta osin tilan omien peltojen mahdollistaman sadon mukaisesti. Luomutilojen merkittävin ostopanos ulkopuolelta on energia.

Itä- ja Keski-Suomen MTK liittojen luomuvaliokunta esittää maatalouden huoltovarmuuspakettiin kustannuksia alentavia toimia. Polttoöljyn ja dieselin kustannusten alentamisella on tärkeä merkitys luomutiloille. Huoltovarmuuspakettiin tulee sisältyä energiakustannuksia alentavia toimia esim. energiaverotukseen.

Luomun tarkastus- ja lupamaksut ovat merkittävä kuluerä. Valiokunta esittää tarkastus- ja lupamaksuista luopumista. Samalla luomutilojen valvontaa voi kehittää enemmän omavalvonnan suuntaan.

Maatalouden tuet tulee kohdistaa enemmän ruuan tuotantoon. Valiokunta uudistaa kantansa luonnonhaittakorvauksen kotieläinkorotukseen. Luomukotieläintilojen rehuomavaraisuus vaati tavanomaista suuremman peltopinta-alan kotieläinyksikköä kohden. Kotieläinkorotuksella on ollut tärkeä merkitys kannustimena kotieläintuotannon jatkumiseen luomutiloilla ja myös heikoimmilla viljelyalueilla Itä-Keski- ja Pohjois-Suomessa. Kotieläinkorotus tulee säilyttää luonnonhaittakorvauksessa.

Lisäksi valiokunta muistuttaa peltojen korvauskelpoisuuden merkityksestä. Korvauskelvottomat pellot on osa tuotantoa kehittävien kotieläintilojen rehuomavaraisuutta ja siksi niiden säilyttäminen viljelyssä on nyt erityisen tärkeää. Ilman korvauskelpoisuutta ei saa luonnonhaitta- eikä ympäristökorvausta, eikä luomutukea. Korvauskelvottomia aloja tulee ottaa korvauskelpoisuuden piiriin jo kevään 2022 tukihaussa ns. jonotusjärjestelmän kautta ja jatkaa järjestelmää uuden ohjelmakauden 2023–2027 aikana niin, että korvauskelvottomien peltojen jonoa voidaan poistaa sitä mukaa, kun korvauskelpoista peltoa poistuu tukihakemukselta.

Valiokunta kannustaa luomukasvinviljelytiloja ja luomukotieläntiloja kehittämään yhteistyötä ja sopimustuotantoa, jolla varmistetaan luomurehujen riittävyys seuraavalle ruokintakaudelle. Valiokunta pitää nyt erityisen tärkeänä, että onnistumme kevään kylvöissä ja saamme hyvät sadot.

23.9. kokous oli yhteiskokous IKS-alueen lihavaliokunnan kanssa Bonuksen Putiikissa Kiteellä. Samalla vierailtiin Koivikon kartanolla ja Biokympillä

Kokoukset keskeiset asiat olivat:

Lihantuottajahinnat ovat nousseet, mutta eivät kustannusten mukaisesti. Hinnankorotuksia on vaikea enää saada syksyille lisää. Porsasruuhkaa ei ole syntynyt, mutta vasikoiden osalta hiehovasikat eivät liiku enää entiseen tapaan kasvattamoihin. Kulujen nousu on ollut kovaa ja paine jatkuu erityisesti lannoitteissa ja energiassa.

Luomutuotteissa markkina on menossa alasetenkin tämä näkyy luomumaidossa. Luomumaidon hintaan ei ole tullut korotuksia kuten tavanomaisessa. Luomurehujen hinnat ovat edelleen hyvin korkealla tasolla, mikä nostaa luomuko-toeläintuotannon kustannuksia. Luomuviljoissa hinnat ovat olleet lähempänä tavanomaisten viljojen hintoja.

Nautapalkkion maksuaikatauluihin ei ole vielä saatu vahvistusta. Ratkaisua haetaan, että mahdollisimman suuri osa voitaisiin maksaa tämän vuoden puolella. Tietoa milloin palkkiot maksetaan, odotetaan marraskuussa.

Kansallisen tuen neuvottelut ovat menossa, mutta ratkaisun yksityiskohdat ovat vielä paljon auki. Luonnonhaittakorvauksen kotieläinkorotuksen kompensatio tarvitaan täysimääräisesti.

Valiokunnan tekemät esitykset ja tehdyt toimet

Valiokunnat päättivät antaa julkisuuteen ja kansanedustajille seuraavaan tiedotteen:

Kaikki keinot markkinoilla ja tuissa käyttöön vakavan ruokakriisi estämiseksi.

Venäjän hyökkäysoista on johtanut vakavaan energiakriisiin Euroopassa. Energiakriisin pahentaa ennestään maatilojen ja ruokaketjun kannattavuus- ja kustannusongelmia. Ruuan tuotanto kääntyy laskuun ja siitä seuraa vakava ruokakriisi, joka ulottuu myös Suomeen asti. Kotimaisen ruokakriisin välttämiseksi viljelijöille on nopeasti saatava taloudellista apua talven ja ensi satokauden tuotannolle.

Apua tarvitaan markkinoilta. Kustannuskriisi on osittanut, että elintarvikemarkkinat eivät reagoi riittävän nopeasti kustannusmuutoksiin ja myös tulonjako ketjun sisällä on vääristynyt. Kauppaketjut ja suuret panostoimittajat pystyvät poikkeusoloissakin tekemään ennätystulosta, kun samaan aikaan ketjun alkupään maataloja ja elintarvikeyrityksiä on menossa konkurssiin tai tuotantoa ajetaan kannattamattomana alas. Erityisen joustamattomia ovat julkisten hankintojen sopimukset, niitä ei ole avattu ja sopimukset ovat muuttuneet täysin kohtuuttomiksi elintarvikeyrityksille.

Markkinoiden toimivuuden turvaamiseksi hallituksen on tehtävä elintarvikemarkkinalain ja kilpailulain muutokset välittömästi. Lisäksi tarvitaan järeitä ja nopeita keinoja panoshintojen hillitsemiseksi kuten sähkössä, lannoitteissa, polttoöljyssä, rehuissa ja kuivikkeissa. Sähkön tarjontaa tulee lisätä. Energian säästötoimet ja energiatehokkuuden lisääminen on välttämätöntä. Sähkön hintakatto EU-tasolla on myös välttämätön EU:n ruuantuotannon turvaamiseksi. Bio-kaasuun tulee panosta. Luvitusta ja investointien käynnistämistä pitää nopeuttaa.

Rehujen korkea hinta ja jopa saatavuus ovat vakava uhka kotieläintuotannon jatkuvuudelle. Erityisesti valkuaisrehujen omavaraisuutta tulee lisätä niin tavanomaisessa tuotannossa kuin luomussa.

Suomen CAP-suunnitelman 2023–2027 toimeenpano käynnistyy ensi vuoden alussa. CAP-suunnitelman päätavoitteita ovat aktiivisen ruuantuotannon turvaaminen, maatalouden ilmasto- ja ympäristöviisaus sekä uusiutuvan maaseudun elinvoimaisuuden vahvistaminen. Hyväksytyyn Cap- suunnitelmaan tulee tehdä poikkeusolojen vaatimat muutokset, jotta ohjelman tavoitteet on edes jotenkin mahdollista saavuttaa.

Kotieläinorotuksella on ollut tärkeä merkitys kannustimena kotieläintuotannon jatkumiseen myös heikoimmilla viljelyalueilla Itä-Keski- ja Pohjois-Suomessa. Luonnonhaittakorvauksen kotieläinorotus tulee palauttaa muutoksen kautta Cap-ohjelmaan. Tukien saamiseksi tulee olla tuotantovelvoite. Näin varmistetaan viljelyn säilyminen koko Suomessa ja peltojen ohjautuminen ruuan tuotantoon ja aktiiviviljelyyn. Eläintenhyvinvointikorvauksen ehdot tulee muuttaa, että nautojen loppukasvatus kokonaisuudessaan voi ehtoihin kannattavasti sitoutua. Nautapalkkioiden maksut tulee tehdä viivytyksettä ja ennakkomaksut on saatava myös EU:n maksamiin tukiin ja palkkioihin.

Ruokaa tuottavat tilat tarvitsevat nopeasti käyttöpääomarahoitusta. Sitä tarvitaan mm. normaalia suurempiin sähkö- ja polttoainemenoihin, korkoihin, lannoite- rehu ja siemenhankintoihin. Käyttöpääomarahoitusta tulee järjestää kerta-luontoisella suoralla kustannustuella. Tuen tulee kattaa poikkeusoloista johtuvat ylisuuret panosten hinnat, joita ei saada myyntihintoina pois markkinoilta. Toimi on poikkeuksellinen, mutta välttämätön, jotta ruuan tuotanto voi jatkua riittävällä volyymillä.

19.12. kokous oli etäkokous

Keskeiset käsiteltävät asiat olivat;

Käytiin tilannekatsaus Cap-2023–2027 ratkaisusta. Luomutuen maksu on esitetty siirrettäväksi hakuvuoden loka-kuulta seuraavan vuoden huhtikuuhun. Viljelyn kustannukset pystyttävä maksamaan viljelyvuoden aikana. Tuotteista saatava hinta ei kata viljelykustannuksista kuin osan, siksi tukien maksujen ajankohdalla suuri merkitys tilojen maksuvalmiuden kannalta. Kaikkien tukien maksuun tulee saada ennakkomaksujen järjestelmä ja ennakoiden maksut on aloitettava lokakuussa kuten oli päättyneellä ohjelmakaudella. Myös luomutuen ennako on maksettava lokakuussa.

Korvauskelpoisuuden saamisesta korvauskelpoisuuteen on osittain etenemässä ainakin ns. pienten alojen osalta, jotka rajoittuvat korvauskelpoiseen peltoon. Erillisten korvauskelvottomien alojen osalta ratkaisua ei ole vielä satu. Valiokunta muistutti keskustelussa, että korvauskelvottomat pellot on osa tuotantoa kehittävien kotieläintilojen rehuomavaraisuutta. Ilman korvauskelpoisuutta ei saa luonnonhaitta- eikä ympäristökorvausta, eikä luomutukea. Korvauskelvottomia aloja tulee ottaa korvauskelpoisuuden tukihaussa ns. jonotusjärjestelmän kautta niin, että

korvauskelvottomien peltojen jonoa voidaan poistaa sitä mukaa, kun korvauskelpoista peltoa poistuu viljelystä. Myyntikasvivaatimukseen tulleet tiukennukset ovat johtamassa siihen, että osa kotieläintiloista, joilla pellot ovat luomussa eivät voi enää jatkaa luomussa. Pasi Hartikainen esitteli tukitaulukot hehtaariohtaista tuista. Tukipuntarilla voi teettää tilakohtaisia laskelmia tukien muutoksista.

Neuvo- rahoitus katkeaa vuoden vaihteessa ja uusi Neuvo-kausi alkaa keväällä

Luomumarkkina on supistumassa, kun kuluttajien ostovoima hiipuu. Erityisesti tämä näkyy nyt luomumaidossa. Luomumaidossa myös tuottajia on luopumassa kalliiden kustannusten johdosta. Luomulihaa ei juuri löydy kaupoista. Luomu markkinointi ei näy, siihen ei olla panostettu.

Viljelijän luomutuotteista saatava hinta laskeutuu lähes samalle tasolle kuin tavanomaisesta saatava hinta. Luomu ei kasva enää markkinoilla. Heikentyneen kysynnän, kohonneiden kustannusten yhä tiukemmaksi muuttuvien luomuehdojen johdosta erityisesti luomukotieläintiloja on siirtymässä tavanomaiseen tuotantoon.

Kun markkina ei kasva, ei luomualaa tule kasvattaa tukivetoisesti. Ensin tulee saada luomumarkkinat tasapainoon ja sitten kasvattaa luomualaa markkinoiden kysynnän mukaan. Valiokunta haastaa elintarviketeollisuuden panostamaan luomuun, jotta luomun kasvun tavoitteet on mahdollista saavuttaa.

Luomuun on tulossa ylimäärisiä tarkastuksia. Myös luomun valvontamaksut puhuttavat kentällä. Luomun tarkastus- ja lupamaksut ovat merkittävä kuluerä ja ajaa erityisesti pieni erikoiskasvituotantotiloja pois luomusta. Myös valvojen saaminen alalle alkaa olla hankalaa nykyisillä maksu ja korvauskäytännöillä. Tehty muutos valvontamaksuihin ei ole riittävä. Valiokunta esittää tarkastus- ja lupamaksuista luopumista. Samalla luomutilojen valvontaa voi kehittää enemmän omavalvonnan suuntaan. Valiokunta päätti antaa esillä olleista asioista tiedotteen. Tiedote päätettiin antaa alkuvuodesta 2023.

OSAAMINEN JA HYVINVOINTI

Valiokunta kokoontui 2 kertaa vuonna 2022. Ensimmäinen kokous oli Teamsissä 21.2. Valiokunnan puheenjohtajan oli Sanna Hämäläinen ja sihteerinä Heini Mämmi. Toinen kokous oli 31.10 Haapaniemen matkailutilalla Iisalmissa ja etänä.

KULUTTAJATYÖ

Kuluttajatyövaliokunta ei kokoontunut 2022. Liitto toteutti muiden liittojen kanssa kuitenkin 2022 peltokylttikampanjaa ja jossa viestittiin tarinaa suomalaisesta ruuasta.

JÄSENPALVELUT

Jäsenpalveluvaliokunta kokoontui kerran 27.10. Teams -etäyhteydellä. Valiokunnan puheenjohtajana toimi Sari Haapanen Mhy Keski-Suomesta, varapuheenjohtajana Hannu Auvinen MTK-Etelä-Savosta ja sihteerinä Sirpa Kukkonen MTK-Pohjois-Karjalasta

Kokouksessa valiokunnan jäsenet saivat tiedoksi valiokunnan ohjesäännön ja kuulumme keskusliiton jäsenpalveluvaliokunnassa käsiteltyjä asioita:

- 14.9. oli erillinen työpaja, jossa käytiin läpi eri yhdistystoiminnan eri kipukohtia sekä aloitettiin yhdistystoiminnan oppaan päivitys yhteistyössä MSL:n kanssa.

- Eu-avustajatoiminta:

MTK ei tule jatkamaan EU-avustajien ryhmätuvakuutusta seuraavalla ohjelmakaudella. Vakuutus on kattanut vain päätukihaussa EU-avustajan tekemät virheet ja tästä syystä suurella osalla tukihakemuksista tekevistä on jo ollut myös toinen, kattavampi vakuutus ryhmätuvakuutuksen rinnalla. LähiTapiolalta on tulossa parin viikon sisällä tuotekortit eri vakuutus vaihtoehtoista.

- valiokunta sai myös tiedoksi eri kirjamallien pohjat. Näitä on toivottu monena vuonna MTK-yhdistysten toiminnan tueksi.
- Jäsenkyselyn tulokset:

Jäsenkyselyn mukaan MTK:n jäsenet kokevat jäsenpalvelut, järjestön tekemän vaikuttamistyön ja ajankohtaisen tiedon saannin tärkeimmiksi syiksi järjestön jäsenyydelle. Vastanneista valtaosa (68 %) on valmis suosittelemaan järjestön jäsenyyttä. 24 % vastanneista ei ottanut asiaan selkeää kantaa. Metsänomistajat ovat viljelijöitä useammin suosittamassa jäsenyyttä. Kyselyn mukaan jäsenet hyödyntävät eniten metsänhoitoyhdistyksen palveluita, MTK:n jäsenetuja sekä ammatilliseen osaamiseen liittyviä infoja ja koulutuksia. Merkittävä osa kyselyyn vastanneista oli sekä metsänhoitoyhdistyksen että MTK-yhdistyksen jäseniä.

Jäsenet toivovat saavansa MTK:lta lisää tukea ja osaamista omaan elinkeinotoimintaan (60 %), vaikuttamistyöhön (33 %) sekä viestintätaitoihin (17 %) liittyen. Eniten lisätietoa halutaan puumarkkinoista, metsäpolitiikasta, verotuksesta ja jäseneduista. Viljelijäjäsenet kaipaavat tietoa erityisesti maatalouspolitiikan kehityksestä ja maataloustuotemarkkinoista.

Järjestön palveluja, etuja ja vaikuttamistyötä tunnettiin kohtalaisesti (keskiarvo 2,7/5). Järjestön toiminta, edunvalvonta eri osa-alueilla sekä palvelut, sai myös kohtalaisen arvion (keskiarvo 2,9/5).

MTK:n ja metsänhoitoyhdistysten omista viestintäkanavista seurataan eniten sähköisiä uutiskirjeitä, jäsenlehtiä ja verkkosivuja. Jäsenkuntamme selkeästi parhaiten tavoitettavaa mediaa, Maaseudun Tulevaisuutta, ei tässä kyselyssä arvioitu.

Kyselyn avoimen palautteen kautta saatiin paljon arvokasta tietoa mm. jäsenpalveluiden ja -etujen, edunvalvonnan ja viestinnän kehittämistarpeista. Jäsenkysely lähetettiin Oiva-jäsenrekisteripoimintana tehtynä massasähköpostitukseksi joka kymmenennelle vastuuhenkilöjäsenelle ja jaettiin MTK:n uutiskirjeen linkkinä toukokuun aikana. Vastauksia saatiin yhteensä 1091. Kyselyn tuloksia selvitetään ja analysoidaan tarkemmin vastaajaryhmittäin. Niitä käytetään järjestön toiminnan ja viestinnän kehittämiseen ja parempaan kohdentamiseen. Halukkaista haastateltavista haastateltiin 16 henkilöä.

Keskusteluissa nousi esille, että onko vastausprosentti hyvä vai huono ja voidaanko vastauksista tehdä johtopäätöksiä. Esille nousi viestinnän ja järjestön arvojen tärkeys. Miten näymme lehdistössä sekä maakunnallisesti että paikallisesti, omalle jäsenistölle sekä isolle yleisölle. Pienetkin jutut paikallislehdissä ovat kullan arvoisia. Olemassa oleminen on havaituksi tulemista. Sirpa muistutti jäsenhankintakampanjasta; uudesta maksavasta jäsenestä yhdistys saa 24 euron kannustusrahan. Rekisteriselosteet tullaan päivittämään ensi kevään aikana. Kehitysehdotuksena tuli vinkkipalkkio jäsenhankintaan, jos ehdokas saadaan liittymään yhdistykseen jäseneksi.

Valiokunta mietti ensi vuoden toimintaa ja kokouksen eri aiheita. Yhtenä aiheena esim. käydään läpi eri roolit, miten toimitaan keskusliitto, liitto ja yhdistystasolla.

YMPÄRISTÖ- JA MAAPOLITIIKKA

Ympäristö- ja maapoliittinen valiokunta on Itä- ja Keski-Suomen yhteinen ja siihen kuuluu Keski-Suomi, Pohjois-Savo, Etelä-Savo ja Pohjois-Karjala.

Vuonna 2022 valiokunta kokoontui kaksi kertaa, 3.3.2022 Teams -yhteydellä sekä 1.12.2022 hybridikokouksena Leppävirralla etäyhteyksin.

Kevään kokouksessa keskusteltiin valiokuntatyön kehittämisestä, Liperin Korpivaaran tuulipuistohankkeesta sekä Pohjois-Savon maakuntakaavasta. Asialistalla oli myös ohjesäännön päivittäminen.

Syksyn kokouksessa paikalla Leppävirralla oli 6 osallistujaa ja etänä 7 osallistujaa. Kokouksen alkuun Leppävirran kunnan yleiskatsauksen kunnanjohtaja Matti Raatikainen. Tämän jälkeen kaavoittaja Suvi Nenonen kertoi Leppävirran kunnan kaavoitus- ja alueidenkäyttöasioista. Lopuksi ympäristöpäällikkö Eila Kainulainen kertoi ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun katsauksen.

Lisäksi kokouksessa MTK:n lakimies Anna-Rosa Asikainen piti katsauksen monimuotoisuuteen liittyvästä edunvalvonasta sekä keskusteltiin valiokunnan kokouskäytännöistä ja edelleen ohjesäännön päivittämisestä.

Valiokunnan puheenjohtajana v. 2022 toimi Veli-Matti Ahlqvist ja varapuheenjohtajana Markku Paananen. Valiokunnan sihteerinä toimi 24.3. saakka Laura Harjunpää ja sen jälkeen Seppo Niskanen.

Pohjois-Savon Metsävaliokunta

Maakunnallisen metsävaliokunnan muodostavat MTK liiton puheenjohtaja ja toiminnanjohtaja, Metsänhoitoyhdistyksen puheenjohtajat ja johtajat sekä MTK Metsänomistajien kenttäpäällikkö.

Pohjois-Savon metsävaliokunta kokoontui toimintakaudella 2022 kaksi kertaa – 18.2.2022 Teams -kokouksena ja 5.10.2022 lähikokouksena. Kokouspaikkana syyskokouksella oli Kuopion Energia.

Kevään kokouksessa käsiteltiin mm. tiestöön liittyvää jäsenkyselyä ja keskusteltiin riistapolitiikasta. Valiokunnan nimissä tehtiin myös kannanotto riista-asioihin liittyen, joka päättyikin mm. Savon Sanomiin. Lisäksi käsiteltiin Pohjois-Savon maakuntakaavaa, saatiin ennakkotietoa uusista PEFC -sertifiointikriteereistä sekä muut ajankohtaiset asiat.

Syksyn kokouksessa Kaisa Kettunen Kestävän metsätalouden yhdistyksestä kertoi metsäsertifiointin muutoksista. Valiokunta kävi keskustelua esityksiin ja muutoksiin liittyen ja muutoksista päätettiin tiedottaa syksyn asiakaslehdessä. Kokousisäntänä toiminut hankintapäällikkö Matti Voutilainen Kuopion Energialta esitteli energialaitoksen toimintaa ja puunhankintaa. Lisäksi käsiteltiin ajankohtaiset asiat.

Valiokunnan puheenjohtajana v. 2022 toimi Perttu Sirviö ja sihteerinä 24.3. saakka Laura Harjunpää ja sen jälkeen Seppo Niskanen.

JOHTOKUNTA

Puheenjohtaja: Perttu Sirviö, Iisalmi (mukana johtokunnassa vuodesta 2016, pj: 2022-)

Varapuheenjohtaja: Noora Räsänen, Leppävirta (mukana johtokunnassa vuodesta 2017. vpj. vuodesta 2020-)

Jäsenet:

Lassi Heiskanen, Vieremä (2021-)

Tiina Korhonen, Vesanto (2021-)

Ville Pekkarinen, Kuopio (2011–2022)

Janne Sirviö, Juankoski (2021-)

Harri Tuomainen, Siilinjärvi (2020-)

Jouko Åkerlund, Vieremä (2013-)

Jarkko Hyttinen, Sonkajärvi (2022-)

Työvaliokunta:

Perttu Sirviö, Iisalmi. Noora Räsänen, Leppävirta. Toiminnanjohtaja Jari Kauhanen. Järjestöasiantuntija Heini Mämmi

Maaseutunuorten valiokunta:

Pj. Anni Heiskanen Sonkajärvi, Vpj. Markus Tenhunen Pielavesi, Atte Kiiski Nilsiä, Ida Korhonen Kaavi, Harri Tuomainen Siilinjärvi, Johannes Korhonen Tervo-Vesanto, Janita Riekkinen Iisalmi, Waltteri Soirio Suonenjoki, Kaarina Virta Maaninka, sihteeri maaseutunuorten asiamies Vilma Kuosmanen

Metsävaliokunta: Perttu Sirviö, Iisalmi, Noora Räsänen, Leppävirta ja toiminnanjohtaja Jari Kauhanen sekä kenttäpäällikkö Seppo Niskanen

Itä- ja Keski-Suomen MTK-liittojen yhteiset valiokunnat, MTK-Pohjois-Savon edustajat:

Itä- ja Keski-Suomen MTK- liittojen yhteinen elinkeinopolitiikka - ja yrittäjyysvaliokunta

Henrik Kähönen, Juankoski

Ville Pekkarinen, Kuopio

Aatu Laitinen, Kuopio

Itä- ja Keski-Suomen MTK-liittojen yhteinen osaaminen- ja hyvinvointivaliokunta:

Sirpa Hakkarainen, Kuopio (Juankoski)

Åkerlund Jouko, Vieremä

Kati Partanen, MTK:n johtokunta

Itä- ja Keski-Suomen MTK-liittojen yhteinen jäsenpalveluvaliokunta:

Jarkko Hyttinen, Sonkajärvi

Eija Koponen, Leppävirta

Tuomo Tikkanen, keskusliiton valiokunta

Itä- ja Keski-Suomen MTK- liittojen yhteinen kuluttajatyövaliokunta:

Saara Markkanen, Suonenjoki

Harri Tuomainen, Siilinjärvi

Itä- ja Keski- Suomen MTK- liittojen yhteinen lihavalioikunta:

Janne Sirviö, Kuopio (Juankoski)

Mikko Piippo, Lapinlahti

Itä- ja Keski-Suomen MTK- liittojen yhteinen luomuvaliokunta:

Kati Lundgren, Lapinlahti

Tuomo Tikka, Kiuruvesi

Itä- ja Keski-Suomen MTK liittojen yhteinen maitovaliokunta:

Perttu Sirviö, Iisalmi
Harri Tuomainen, Siilinjärvi

Itä- ja Keski- Suomen MTK-liittojen yhteinen peltokasvivaliokunta:

Tiina Korhonen, Vesanto
Tuomo Seppälä, Siilinjärvi

Itä- ja Keski- Suomen MTK-liittojen yhteinen erikoiskasvivaliokunta:

Noora Räsänen, Leppävirta
Jari Venäläinen, Kuopio

Itä- ja Keski-Suomen MTK-liittojen yhteinen ympäristö- ja maapoliittinen valiokunta:

Tiina Korhonen, Vesanto
Markku Paananen, Keitele
Marjaana Pitkänen, Siilinjärvi, MTK:n valiokunnan varajäsen

Edustajat, MTK:n valtuuskunta:

Perttu Sirviö, Iisalmi
Jukka Huuskonen, Kiuruvesi
Simo Rätty, Kuopio
Atte Kiiski, Nilsinä

Varajäsenet:

Noora Räsänen, Leppävirta
Veli-Tuomas Hakulinen, Pielavesi
Kaarina Virta, Maaninka
Jari Kajan, Karttula

Liiton kirjanpidon ja taloudenhoidon tarkkailijat: Janne Sirviö Juankoski ja Harri Tuomainen Siilinjärvi

Tilintarkastaja; HT Seppo Koski

Toiminnantarkastajat: Eero Kyllönen Kiuruvesi ja Tuula Kuosmanen Nilsinä

Varatoiminnantarkastajat: Hannu Smolander Tuusniemi ja Kaija Röpelinen Sonkajärvi

MTK:N TYÖRYHMÄT JA VALIOKUNNAT

MTK:n johtokunta: Kati Partanen, Iisalmi

Jäsenpalveluvaliokunta: Tuomo Tikkanen, Kiuruvesi

Erikoiskasvivaliokunta: Noora Räsänen, Leppävirta

EDUSTAJAT MUISSA YHTEISÖISSÄ

Järvi-Suomen ilmasto- ja ympäristöohjelman työryhmä: Jari Kauhanen

Pohjois- Savon maakunnan yhteistyöryhmä (MYR): Jari Kauhanen, varalla Kati Partanen

Pohjois-Savon Ilmastotiekartta- työryhmä: Jari Kauhanen, varalla Sirpa Lintunen

Pohjois-Savon liiton alueiden käytön suunnittelutyöryhmä: Jari Kauhanen ja Laura Harjunpää

Maakuntaliiton aluehallintotyöryhmä: Jari Kauhanen ja varalla Perttu Sirviö

Pohjois-Savon alueellisen maaseutus suunnitelman valmistelu: Sirpa Lintunen, varalla Katri Kostamo

Pohjois-Savon ELY- Keskuksen maakunnallinen jäteasiain neuvottelukunta: Jari Kauhanen ja varalla Noora Räsänen

ELY-keskuksen tienkäytön suunnitteluryhmä: Jari Kauhanen, Laura Harjunpää ja Pekka Sahlman

Kauppakamarin teollisuusvaliokunta: Perttu Sirviö, varalla Ville Pekkarinen
Huoltovarmuusorganisaation alkutuotantopooli aluevastaava: Perttu Sirviö, varalla Jari Kauhanen
C-tuotantotukialueen MTK- liitot: Perttu Sirviö, varalla Noora Räsänen ja Jari Kauhanen
Väre Energia Oy yhteistyöryhmä: Perttu Sirviö, Jari Kauhanen ja Laura Harjunpää
Savon Voima verkkoyhtiön yhteistyöryhmä: Perttu Sirviö, Jari Kauhanen ja Laura Harjunpää
Maanomistajien Arviointikeskus Oy: Perttu Sirviö, varalla Jukka Huuskonen
Savonian agrologikoulutuksen neuvottelukunta: Sirpa Lintunen
Järviseedun/Kallaveden työterveyshuollon yhteistyöryhmä: Sirpa Lintunen
Terveystalo työterveyshuollon yhteistyöryhmä: Sirpa Lintunen
Pihlajalinna työterveyshuollon yhteistyöryhmä: Sirpa Lintunen
Lomitushallinnon yhteistyöryhmä, Sydän-Savo ja Ylä-Savo: Jouko Åkerlund, Sirpa Lintunen
Kiinteistö Oy Kuopion Kauppakatu 40–42: Jari Kauhanen, varalla Noora Räsänen
YIT-yhtymä Oy: Jari Kauhanen ja Perttu Sirviö
Kuopion Ravirata Oy: Lassi Heiskanen, varalla Jari Kauhanen
Metsä-Board Oyj ja Neo Industrial Oyj: Ville Pekkarinen, varalla Tiina Korhonen
Atria Oyj: Jouko Åkerlund, varalla Jari Kauhanen
Kuopion seudun Uusyrityskeskus: Jari Kauhanen, varalla Noora Räsänen
Wäläkky Keski-Savon Uusyrityskeskus: Noora Räsänen, varalla Jari Kauhanen
Kuopion Kauppakamari: Jari Kauhanen
Etujärjestöjohtajat Pohjois-Savossa: Jari Kauhanen
Mavi maataloustukien toimeenpanon työryhmä: Jari Kauhanen
Maaseutuammattiin ry:n hallitus: Vilma Kuosmanen
Pohjois-Savon metsänhoitokoulusäätiön valtuuskunta: Riikka Hänninen (valittu syksy 2021), Noora Räsänen (valittu syksy 2019) ja Kari Ollikainen (valittu syksy 2020)
Pohjois-Savon työvoima- ja yrityspalvelu- neuvottelukunta (2022-2024): Noora Räsänen, varalla Jari Kauhanen
Työterveyslaitoksen alueellinen neuvottelukunta (2022-2023): Sirpa Lintunen
Vesienhoidon yhteistyöryhmä: Jari Kauhanen, varalla Lassi Heiskanen
Valtakunnallinen riistaneuvosto ja alueelliset riistaneuvostot (2021-2023): Laura Harjunpää, Jouko Åkerlund, vara-edustaja Metsänhoitoyhdistyksestä

Hanketoiminta:

MTK-Pohjois-Savo Innostu tiedosta (päättyi 31.12.2022): Jari Kauhanen, varalla Sirpa Lintunen
Savonia AMK Maatila 2030 (päättyi 31.10.2022): Perttu Sirviö
Savonia Mallasklusterin kehittäminen Pohjois-Savoon (päättyi 30.8.2022): Tiina Korhonen, varalla Jari Kauhanen
Luonnonvarakeskus HiiliMaito (päättyi 31.12.2022): Harri Tuomainen, varalla Vilma Kuosmanen
ProAgria EuReGa (päättyi 31.5.2022): Sirpa Lintunen
UEF Biosfääri Pohjois-Savo (Biomassan ja biojalostusteknologioiden hyödyntäminen liiketoiminnan kasvattamisessa) (päättyi 31.10.2022): Harri Tuomainen, varalla Noora Räsänen
Ilmastoturvallisuuden liiketoimintaverkosto, Savonia (1.5.2020-31.12.2022): Jari Kauhanen, varalla Sirpa Lintunen
Maavara, Savonia (1.1.2021-30.6.2022): ydinryhmän jäsenenä Jari Kauhanen, varalla Sirpa Lintunen
Satotaimet Savosta, SavoGrow (31.12.2022 saakka): Jari Kauhanen, varalla Tiina Korhonen
Verkostoitumalla marjasektori nousuun (VIN) SavoGrow (31.12.2022 saakka): Jari Kauhanen, varalla Sirpa Lintunen
Humala kasvuun -hanke, Savonia (1.1.2022-30.6.2024) Noora Räsänen, varalla Johannes Korhonen

TOIMIHENKILÖT 2022

Jari Kauhanen, Toiminnanjohtaja 2014-

Heini Mämmi, kesätyöntekijä, Innostu tiedosta! -hanke 2021, järjestöasiantuntija 2022-
 Vilma Kuosmanen, Maaseutunuorten asiamies, 2017–2022
 Susanna Purhonen, toimistosihteri 2016-
 Anne-Mari Heikkinen, projektipäällikkö, Innostu tiedosta! -hanke 2020-
 Sirpa Lintunen, aluepäällikkö 2015–
 Noora Räsänen, hanketyöntekijä Muki-hanke 2022-

TILINPÄÄTÖSTIEDOT

MTK-Pohjois-Savo ry
 Y-tunnus: 0207887-2

Tuloslaskelma (EUR)		
	01.01.2022	01.01.2021
	31.12.2022	31.12.2021
Varsinainen toiminta		
Koulutus- ja kurssit tuotot	300.00	377.00
Koulutus- ja kurssit kulut		
Muut kulut	-3 803.00	-3 365.55
Koulutus- ja kurssit kulut	-3 803.00	-3 365.55
Koulutus- ja kurssit kulujäämä	-3 503.00	-2 988.55
Tilaus ja ilmoitust tuotot	500.00	500.00
Tilaus ja ilmoitust kulut		
Muut kulut	-591.03	-1 993.85
Tilaus ja ilmoitust kulut	-591.03	-1 993.85
Tilaus ja ilmoitust kulujäämä	-91.03	-1 493.85
Henkilöstökulut tuotot	80 905.62	18 359.02
Henkilöstökulut kulut		
Henkilöstökulut	-211 665.81	-157 571.82
Muut kulut	-18 442.63	-5 596.00
Henkilöstökulut kulut	-230 108.44	-163 167.82
Henkilöstökulut kulujäämä	-149 202.82	-144 808.80
Nuorten toiminta tuotot	10 290.04	7 378.00
Nuorten toiminta kulut		
Henkilöstökulut	-20 435.63	-18 424.21
Muut kulut	-12 455.38	-5 351.39
Nuorten toiminta kulut	-32 891.01	-23 775.60
Nuorten toiminta kulujäämä	-22 600.97	-16 397.60
Johto-/valiokunnat kulut		
Henkilöstökulut	-36 910.33	-33 520.27
Muut kulut	-12 507.61	-8 397.56
Johto-/valiokunnat kulut	-49 417.94	-41 917.83
Johto-/valiokunnat kulujäämä	-49 417.94	-41 917.83
Hankkeet tuotot	114 764.74	148 310.37
Hankkeet kulut		
Henkilöstökulut	-72 416.69	-96 142.85
Muut kulut	-42 348.05	-50 167.52
Hankkeet kulut	-114 764.74	-146 310.37
Hankkeet tuottojäämä	---	2 000.00
Hallinto tuotot	63 097.25	37 133.13
Hallinto kulut		
Poistot	-119.43	-159.24
Muut kulut	-124 737.72	-79 328.72
Hallinto kulut	-124 857.15	-79 487.96
Hallinto kulujäämä	-61 759.90	-42 354.83
Varsinainen toiminta	-286 575.66	-247 961.46
Tuottojäämä	-286 575.66	-247 961.46

Varainhankinta		
Tuotot	318 090.17	278 610.16
Varainhankinta	318 090.17	278 610.16
Tuottojäämä	31 514.51	30 648.70
Sijoitus- ja rahoitustoiminta		
Tuotot	12 643.52	19 539.56
Kulut	-2.94	---
Sijoitus- ja rahoitustoiminta	12 640.58	19 539.56
Tuottojäämä	44 155.09	50 188.26
Tilikauden tulos	44 155.09	50 188.26
Tilikauden ylijäämä	44 155.09	50 188.26

Tase vastaavaa (EUR)

	31.12.2022	31.12.2021
Pysyvät vastaavat		
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	358.30	477.73
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	358.30	477.73
Sijoitukset		
Muut osakkeet ja osuudet	288 974.23	285 310.39
Sijoitukset yhteensä	288 974.23	285 310.39
Pysyvät vastaavat yhteensä	289 332.53	285 788.12
Vaihtuvat vastaavat		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	48 955.42	3 055.74
Lainasaamiset	430 941.07	285 596.87
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	479 896.49	288 652.61
Lyhytaikaiset saamiset		
Muut saamiset	65 385.04	99 712.06
Siirtosaamiset	45 701.33	---
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	111 086.37	99 712.06
Rahat ja pankkisaamiset	72 604.90	64 959.85
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	663 587.76	453 324.52
Tase vastaavaa	952 920.29	739 112.64

Tase vastattavaa (EUR)		
	31.12.2022	31.12.2021
Oma pääoma		
Sidotut rahastot		
Sidotut rahastot yhteensä	132 448.00	132 448.00
Muut rahastot		
Muut rahastot	454 544.89	454 544.89
Muut rahastot yhteensä	454 544.89	454 544.89
Toimintapääomat		
Edellisten tilikausien ylijäämä	112 052.97	61 864.71
Toimintapääomat yhteensä	112 052.97	61 864.71
Tilikauden ylijäämä	44 155.09	50 188.26
Oma pääoma yhteensä	743 200.95	699 045.86
Vieras pääoma		
Pitkäaikaiset velat		
Muut velat	142 152.26	---
Pitkäaikaiset velat yhteensä	142 152.26	---
Lyhytaikaiset velat		
Saadut ennakot	8 704.59	---
Ostovelat	9 433.34	9 053.09
Muut velat	7 738.50	6 256.51
Siirtovelat	41 690.65	24 757.18
Lyhytaikaiset velat yhteensä	67 567.08	40 066.78
Vieras pääoma yhteensä	209 719.34	40 066.78
Tase vastattavaa	952 920.29	739 112.64

TILASTOJA MAATALOUESTA POHJOIS-SAVOSSA

Tuotannon rakenne

Kasvukausi 2022 oli sadon määrän ja laadun suhteen hyvä niin viljoissa kuin nurmessakin. Marjoissa sadon laatu oli hyvä ja satotaso normaali. Marjatiloilla kausityövoiman saatavuudessa oli Ukrainan sodan johdosta haasteita. Kausityövoima kuitenkin saatiin järjestettyä tiloille. Satoa ei saatu kuitenkaan ihan täysmäärisesti korjattua kaikilla tiloilla. Loppuvuodesta 2021 alkanut voimakas kustannusten nousu jatkui ja sitä vauhditti Ukrainassa alkanut sota. Energia, lannoitteet ja rehut kallistuivat ennätyslukemiin. Tuottajahinnat alkoivat nousta paljon myöhemmin kuin kustannukset, nousu ei kattanut kustannusten nousua.

Tukea hakeneita tiloja ilman Joroisten lukuja oli Pohjois-Savossa 3181 mikä on 142 tilaa ja 4,3 % vähemmän kuin 2021. Sydän Savon alueella tukea hakeneita tiloja 1606 tilaa mikä on 45 tilaa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Peltoalaa viljelyssä Pohjois-Savossa oli 158 800 hehtaaria, joka 960 hehtaaria vähemmän kuin 2021. Tästä korvauskelpoista alaa oli 148 551 hehtaaria ja korvauskelvotonta 8420. Viljelystä poistui korvauskelpoista alaa vuonna 2022 847,55 hehtaaria.

Naudanlihaa tuotettiin 11,85 miljoonaa kiloa, 14 % Suomen tuotannosta. Valtakunnallisesti suurimmat kunnat olivat naudanlihan tuotannossa Kiuruvesi, Kuopio ja Kurikka. Sianlihaa tuotettiin 3,09 miljoonaa kiloa, 1 % Suomen tuotannosta. Lampaanlihaa tuotettiin 0,05 miljoonaa kiloa, 4 % Suomen tuotannosta.

Luomutilojen määrä Pohjois-Savossa oli vuonna 2022 yhteensä 359 tilaa, joista 102 oli kotieläintiloja. Viljelyalaa oli yhteensä 20 358 hehtaaria. Keksimääräinen tilakoko oli 61,9 hehtaaria.

Tukea hakeneilla tiloilla viljeltiin säilörehunurmea yhteensä 81 178 hehtaarilla, joka on alaltaan suhteellisen sama kuin edellisenä vuonna. Viljakasveista rehuohraa viljeltiin 26 400 hehtaarin alalla, joka oli 700 hehtaaria vähemmän kuin edellisenä vuonna. Kauraa viljeltiin 8602 hehtaarin alalla, joka on sama kuin edellisenä vuonna, kevätvehnää 2147 hehtaarin alalla, 500 hehtaaria enemmän kuin edellisenä vuonna. Syysvehnän viljelyala yli kaksinkertaistui edellisvuoden 149 hehtaarista 412 hehtaariin. Öljykasveista kevätrypsiä viljeltiin eniten 1304 hehtaarin alalla, joka on reilu 100 hehtaaria enemmän edellisvuoteen verrattuna. Erikoiskasveista kuminaa viljeltiin eniten 979 hehtaarin alalla, joka oli 50 hehtaaria vähemmän edellisvuoteen verrattuna. Toisena tuli mansikka 945 hehtaarin alalla, joka oli melkein 100 hehtaaria vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Pohjois-Savossa tuotettiin maitoa viime vuonna 309,5 miljoonaa litraa. Tämä on hieman yli seitsemän miljoonaa litraa vähemmän kuin vuonna 2021, jolloin maitoa toimitettiin meijeriin 316,6 miljoonaa litraa. Pohjois-Savon kunnista maitoa tuotettiin eniten Kuopiossa (68,4 miljoonaa litraa) ja Kiuruvedellä (52,9 miljoonaa litraa). Lypsylehmien määrä aleni vajaalla tuhannella lehmällä ollen vuoden lopussa noin 33 585 eläintä. Koko Suomen maidontuotanto oli viime vuonna 2 149,5 miljoonaa litraa, vähennystä tuli noin 2,5 % edelliseen vuoteen verrattuna. Pohjois-Savon osuus koko Suomen maidontuotannosta oli viime vuonna 14 %.

Tuottajahinnat

Maataloustuotteiden osalta voimakkainta tuottajahinnan nousu oli viljoilla. Rehuohran hinta nousi 62 % ja Kaura 76 %, vehnä 56 % ja ruis 76 %. Loppuvuodesta viljojen hinnat kääntyivät selvään laskuun. Luomuviljojen hinnannousut jäivät alemmalle tasolle, esimerkiksi luomuruus nousi 36 %, mutta ruokaperunassa hinnannousu oli vain 12 %.

Kotieläintuotteilla, maidolla, kananmunilla ja naudanlihalla, tuottajahinnan nousu oli hyvin hidasta suhteessa näiden tuotantosuuntien käyttämien tuotantopanosten hintojen nousuun. Kotieläintuotteiden hinnat alkoivat nousta vasta keväällä 2022, kun tuotantopanosten hinnat alkoivat nousta jo lähes vuotta aiemmin, kesällä 2021. Kotieläintuotteiden tuottajahinnat nousivat keskimäärin 30–40 prosenttia vuoteen 2020 verrattuna. Maidon hinta oli keskimäärin 49,40 snt/l, nousua +25 %. Sonninliha oli 4,18 euro/kg, nousua +22 %, sianliha 2,00 euro/kg, nousua +27 %, karitsanliha 5,26 euro/kg, nousua +20 %, broilerinliha 1,69 euro/kg, nousua +28 %. Luomusonninliha 4,80 euro/kg, nousua +19 %, luomukaritsanliha 5,63 euro/kg, nousua +21 %. Kananmunat virikehäkkikanalat 1,13 euro/kg, nousua +24 %, kananmunat lattiakanalat 1,43 euro/kg, nousua +30 % ja kananmunat ulkokanalat 1,53 euro/kg, nousua +13 %.

Tuotantopanokset

Maatalouden tuotantopanosten hinnat nousivat vuodessa enemmän kuin koskaan EU-jäsenyyden aikana. Hintojen nousuhuippu osui kasvukauden alkuun. Lannoitteet maksoivat vuoden 2022 toisella neljänneksellä 119 % enemmän kuin vuosi sitten. Rehuviljojen hinnat nousivat 127 % ja rehuseokset maksoivat 39 % enemmän kuin vuotta aiemmin. Lämmityspolttoaineet maksoivat 82 %, moottoripolttoaineet 76 % ja sähkö 14 % enemmän kuin vuosi sitten. Rakennuskustannusten nousu näkyi sekä rakennusten korjauskustannusten että rakennusinvestointien hinnoissa. Korjauskustannukset olivat 18 % ja rakennusinvestoinnit 12 % kalliimmat. Kone- ja kuljetuskaluston hinnat nousivat 8 %.

Hintojen nousu jatkui vuoden loppuun saakka. Tilastokeskuksen mukaan vuoden 2022 viimeisellä neljänneksellä maatalouden tuotantotarvikkeet ja palvelut maksoivat 28 % ja investoinnit 10 % enemmän kuin samaan aikaan vuotta aiemmin. Suurin vaikutus oli sekä energian, että lannoitteiden 46 %:n ja rehujen 35 %:n hinnan nousulla.

Maatalouden tuotannon määrä jatkoi laskuaan myös vuonna 2022.

Omistajanvaihdokset ja investoinnit

Pohjois-Savossa tehtiin ohjelmakaudella 2015 -2022 yhteensä 151 tuettua maatilansukupolvenvaihdosta. Maatilojen omistajanvaihdoksissa oli vuonna 2022 edellisvuotta vilkkaampaa. ELY-keskus myönsi nuoren viljelijän aloitustukea 22 uudelle yrittäjälle. Edellisvuonna aloitustuen sai 15 nuorta viljelijää. Avustuksen suuruus euroissa oli yhteensä 670 000. Korkotukilainaa myönnettiin 3 055 600 euroa.

Neuvo korvausta maksettiin Pohjois-Savon alueella viime vuonna 2338 kpl 1038 maatilalle ja maksettiin 1,1 miljoonaa euroa. Määrä on noin kaksinkertainen vuoteen 2021 verrattuna. Suosituimmat aiheet olivat kilpailukyvyyn parantaminen 740 kpl ja tuotantoeläinten terveydenhoitosuunnitelma 430 kpl.

Maatalouden investointitukia myönnettiin vuonna 2022 Pohjois-Savon alueella 196 kpl. Avustusta niihin maksettiin 6,2 miljoonaa euroa sekä korkotukilainaa 4,1 miljoonaa euroa. Erikoisuutena oli se, että rahoitettiin yli 60 kpl aurinkopaneeleja.

Metsätalous ja puukauppa

Puukauppa määrät tasaantuivat edellisen ennätysvuoden jälkeen, mutta pysyivät kuitenkin hyvällä tasolla. Keväällä puukauppa oli yli neljänneksen jäljessä edellisvuotta, vaikka puun tuonnin Venäjältä väheni ja loppui nopeasti. Loppuvuonna puun ostot alkoivat vahvistumaan. Venäjän tuonnin loppuminen tarkoittaa, että kotimaasta on ostettava kymmenen miljoonaa kuutiometriä enemmän puuta. Puun tuonti korvataan pääosin kotimaisella puulla. Myös turpeen käytön väheneminen ja sähkönhinnan nousu on nostanut energiapuun kysyntää. Energiapuunkorjuu olikin vuonna 2022 korkealla tasolla ja energiapuu kilpaili kuitupuun kanssa hinnoista.

Metsistämme hakattiin viime vuonna Luken ennakkotietojen mukaan yhteensä 75 miljoonaa kuutiometriä runkopuuta. Siitä oli tukkia 30, kuitupuuta 34 ja energiapuuta 11 miljoonaa kuutiometriä. Sekä hakkuumäärä että puuston poistuma pienenevät edellisestä vuodesta kaksi prosenttia. Puuston poistuma päättyi 89 miljoonaan kuutiometriin. Kokonaishakkuumäärä oli 2 milj. m³ pienempi kuin 2021.

Tukki- ja kuitupuuta hakattiin teollisuuden käyttöön ja metsänomistajien kotitarvesahaukseen 64,1 miljoonaa kuutiometriä. Määrä väheni kolme prosenttia vuoden takaisesta. Suoraan metsästä lämpö- ja voimalaitosten metsähakkeeksi tai pientalojen polttopuiksi korjatun runkopuun määrä kasvoi kolme prosenttia 10,6 miljoonaan kuutiometriin.

Pohjois-Savon yksityismetsissä oli hakkuuaikomuksia vuonna 2022 Metsäkeskuksen tilaston mukaan 5 464 147 m³. Puunmyyntituloina tämä tarkoittaa Luken hintatilastojen mukaan 226,5 milj. euroa. Keskihinta kaikki puutavaralajit ja hakkuutavat huomioiden oli 41,45 €/m³. Mikäli kaikki hakkuuaikomukset toteutuvat, uudistushakkuista kantorahatuloa kertyisi eniten, 170,4 milj. euroa. Vastaavasti harvennuksista kantorahatuloa kertyisi 53,1 milj. euroa.